

február 10.
Albert
 ságában termelt,
 órabíbi felügyelők
 el, ellátott első-
 égű
borok
 r pedig 16-700 H-
 kerülnék eladásra
Albert
 eszközil.

SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77
 Éjféli telefon (nyomda) 2-02
KIADÓHVATAL TELEFON: 9-77
 Sír. Baron L. Pop 10
ELFIZETÉSI ARAK:
 Egész évre 1150 Lei
 Félévre 600 " "
 Negyedévre 320 " "
 Egy hónapra 110 " "
 X évfolyam 34. szám
 1929 Február Kedd 12
 • 1689 év I. Adár 2 •

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAINAPILAP

Csütörtökre halasztották a stabilizációs kölcsön kibocsátását

A nagyobb vidéki bankokat is felszólították, hogy vállaljanak részt a 2 millió dolláros romániai kölcsönrészlet jegyzésében

(Bucuresti-Bukarest, február 11. Az Uj Kelet tud.) Lugojanu államtitkár megérkezett Párisba és azonnal kontaktsba lépett a stabilizációs kölcsönben érdekelt bankokkal, melyeknek átadta a megszavazott és kihirdetett pénzügyi törvények hivatalos szövegét. A kormány hétfőn délelőtt táviratot kapott Lugojanautól, aki bejelenti, hogy a pénzpiac kedvezőtlen hangulata miatt a bankok a kölcsön emisszióját csütörtökre halasztották. Ugyancsak későbbi időpontra halasztódott el a kölcsön kibocsátása az amerikai piacon is. Ma jelent meg egyébként a kölcsön emissziós prospektusa, amely több érdekese, eddig még nem ismert adatot tartalmaz. Többek között a prospektus közli az egyes piacokon kibocsátásra kerülő kölcsönrészlek pontos összegét, amely a következő: Anglia 2 millió font, Franciaország 561 millió 638 ezer francia frank, Ausztria 1 millió dollár, Belgium 3 millió dollár, Csehszlovákia 1 millió dollár, Németország 5 millió dollár, Hollandia 3 millió dollár, Olaszország 8 millió dollár, Románia 2 millió dollár, Svájc 4 millió dollár, Egyesült Államok 12 millió dollár. A lej stabilizációját a következő jegykibocsátó bankok garantálják: Federal Reserve Banks of U. S. A., Deutsche Reichsbank, Oesterreichische Nationalbank, Banque Nationale de Belgique, Finlandia Bank, Banque de France, Bank of England, Magyar Nemzeti Bank, Italia, Nederlandsche Bank, Bank Polski, Swenjae Riksbank, Banque Nationale Suisse, Narodni Banka Csehszlovákia.

A kölcsönök visszaváltásának és a kamatszolgálatok garantálására a Monopóliumok Autonom Pénztára havonta be fogja fizetni a Banca Nationala nyitott speciális számlára az általa kezelt monopóliumok bruttó jövedelmének kétharmadát, valamint a svéd gyűjtőszámla által negyedévenként fizetendő állami haszonrészcsedést is. Ugyanerre a számlára az Autonom Pénztár be fog fizetni egy megfelelő összeget, amely elegendő arra, hogy az omortizációs részleteket és a kamatokat három hónapig fedezni lehessen belőle. Charles Rist, aki egyébként már le is mondott a Banque de Francenál viselt alkormányzói tisztségéről és holnap foglalja el hivatalát a Banca Nationalanál, mint a külföldi bankok technikai megbízottja, negyedévenként jelentéseket fog kiadni a stabilizációs tervezet végrehajtásának stádiumáról. Ha hasonlóképpen a Banca Nationala is hasonlóképpen fog kimutatásokat közölni összes ügyleteiről. A legközelebbi három éven belül a CFR vezérigazgatósága Leverve szakértővel együtt évente fog be számolni a vasut újépítési programjának végrehajtásáról. A stabilizációs kölcsön kötvényei már elkészültek és szombaton éjjel valamennyit ellátták a szükséges aláírásokkal is. A kötvények 1929 február elsejéről vannak datálva, a csatló kamatszövevényeket pedig felévenként, február elsején és augusztus elsején fogják beváltani. A kötvények szövege szerint

a román állam úgy a tőkét, mint a kamatokat köteles háború és béke idején megszakítás nélkül fizetni, tekintet nélkül arra, hogy a kötvény tulajdonosa milyen állampolgár és hol lakik. A kötvények Románian adómentesek. A kötvényeket speciális kurirral ma küldik el Párisba, hogy szétosszák őket a kölcsön plaszirozásában résztvevő bankok között. Az Adeverul értesülése szerint csütörtökön történik meg a kölcsön kibocsátása az összes európai és amerikai piacokon. A belföldi aláírásban résztvevő román bankok holnap tanácskozást fognak tartani a pénzügyminisztériumban

Rist ma este érkezik a fővárosba Duboisnak, az Europe Nouvelle igazgatójának kíséretében, aki állandóan Bukarestben fog maradni és helyettesíteni fogja Ristet, mert a Francia Bank kormányzóhelyettese csak ideiglenesen fog Bukarestben tartózkodni az év különböző időpontjaiban. (Oradea-Nagyvárad, február 11. Az Uj Kelet tud.) Tudvalevő, hogy a stabilizációs kölcsönből kétféle millió dollár értékű kötvényt a romániai pénzpiac számára tartott fenn a külföldi bankcsoporthoz. Ezzel kapcsolatban több helyről is megerősítették a hírt, hogy a kétféle millió dollárt a Banca Marmorosch, Blank et Co. a Banca de Credit Român és a Banca

ca Chrissoveloni vállalta át. Annál nagyobb meglepetést keltett, hogy szombaton délután a Banca Nationale nagyváradi fiókjának igazgatója, Suciu Aurel magához kérte a pénzügyi vezérigazgatót és közölte velük, hogy táviratot kapott Bukarestből, amelyben utasítják őt, hogy jegyeztesen le a váradi maganbankoknál megjelent számú kötvényt. Megkérdezi tehát, ki mennyi kötvény jegyzésére vállalkozik. Dr. Popper Ákos, az Egyesült Bank Rt. vezérigazgatója mindenképp csodálkozásának adott kifejezést afelől, hogy vidéki bankok jegyzéseire reflektálnak, holott tudomása szerint a romániai jegyzéseket három bukaresti bank vállalta. Konkrét választ egyébként azért sem adhat, mert az igen fontos ügyben az igazgatóság hozzájárulását föltétlenül be kell minden banknak szereznie. Keddig határidőt kért, amit a Banca Nationale igazgatója készséggel megadott. A bankigazgatók ebben az ügyben hétfőn értekezletet tartottak, de döntést csak a keddi délutáni tanácskozáson fognak hozni.

A liberálisok 49 millió kanadai tanulmányutja szerepel a szenátus mai ülésén

(Bucuresti-Bukarest, február 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülését Pop Csicsó István délután három órakor nyitotta meg. Az ülés jelentéktelen felszólalásokkal telt el. A szenátusban Georocanu a földművelésügyi miniszterim egy súlyos ügyében kér felvilágosítást. A szenátor szerint Argetoianu minisztersége alatt

egy bizottságot küldtek ki Kanadába a gabonastandardizációs tanulmányozásra vegett. A bizottság 49 millió lejt vett fel költségek címén, de nem is utazott el. Argetoianu válaszul akar, de csak nehezen jut szóhoz. Kijelenti, hogy az ő működését szívesen engedi megviz-

gáltatni. Majd kérdést intéz a földművelésügyi miniszterhez a mezőgazdasági kamarák feloszlata és a halászati tanács feloszlata tárgyában. A szenátus ezután megszavazta a vasárnapi munkaszüneti törvény 31. szakaszának módosítását. Ezzel az ülés véget ért.

Andronescu mérnököt, a kolozsvári Energia-gyár vezérigazgatóját nevezték ki közlekedésügyi államtitkárrá

Ma foglalja el hivatalát Raileanu utóda. Április elejére visszaállítják a vasuti üzletvezetőségeket

Negrutiu mérnök, a kolozsvári iparkamara elnöke lesz a CFR államtitkárja

(Cluj-Kolozsvár, február 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) C. Raileanu közlekedésügyi államtitkár elöget telt a kormány felszólításának és szombaton benyújtotta lemondását. Tudvalevő, hogy Raileanut az a kampány buktatta meg, amelyet a kisebbségi sajtó indított meg a Szamosvölgyi Vasut Rt. 19 ezer darab elsőbbségi részvényeknek megváltásával kapcsolatban. A kisebbségi lapok támadásaira figyelt fel a bukaresti sajtó, amely ezután már személy szerint is megtámadta Raileanu államtitkárát és nyíltan megvadolta, hogy 24 millió lejt kapott a bécsi Schoeller et Co. Bankháztól, mert 2 millió svájci frankkal drágább vételárát ajánlott fel a részvényekért, mint amennyit eredetileg kértek értük. A kampány hatása alatt Popovici Mihály pénzügyminiszter nem írta alá a végleges megállapodást és Raileanunak távoznia kellett fotos pozíciójából, amelyet a liberálisok alatt is betöltött. Raileanu utódjává a kormány Andronescu Plutius mérnököt, a kolozsvári

Energia Elektromossági Rt. vezérigazgatóját nevezte ki. Andronescu mérnök magas műveltségű szakember, aki tanulmányait Zürichben végezte. Két év óta áll az Energia-gyár élén. Andronescu mérnök szombaton kapta meg az államtitkárrá történő kinevezéséről szóló távirati értesítést és azonnal Bukarestbe ment, ahol kedden veszi át új hivatalát. A közlekedésügyi terén még egy érdekes személyi változásról értesülünk bizalmas forrásból. Ismeretes, hogy a CFR igazgatóságát feloszlatták rövidesen, azonkívül külön vasuti államtitkárságot kell kinevezni. A vasuti államtitkár fogja a jelenlegi vezérigazgató kibővített hatáskörét átvenni. Ertesülünk szerint a CFR államtitkárja Negrutiu F. Joan mérnök, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara elnöke lesz. Negrutiu mérnök, aki jelenleg a kereskedelmi kamarát is képviseli a szenátusban, 1918-ban a Consiliul Dirigent vasutügyi részortjának főnöke volt. Ő vette át MÁV-tól az erdélyi vasutakat és a forradalmi

időkben mintaszerű energiával szervezte meg a vasuti forgalmat, később pedig a kolozsvári üzletvezetőség élére került. Negrutiu mérnök tehát régi vasuti szakember, akinek új tisztségében nagy hasznára lesznek azok a praktikus tapasztalatok, amelyeket mint kereskedelmi és iparkamara elnök szerzett évek óta a vasuti működésével kapcsolatban. Ettől a személyi változástól eltekintve messzemenő változások vannak előkészületben az államvasutnál. A kölcsön realizálása folytán a kormány most már megvalósíthatja a CFR gyökere átszervezésére vonatkozó terveit. Információk szerint a liberálisok által bevezetett inspekcio-rendszer, amely nem vált be, megszüntetik és helyreállítják a régi üzletvezetőségi beosztást, amit eddig megfelelő pénz híján nem lehetett megcsinálni. A reorganizációs tervezet szerint az ország területén három üzletvezetőség lesz Bukarest, Kolozsvár és Jasi székhellyel. Ez az átszervezés még április elseje előtt fog megtörténni.

Vasárnap délelőtt Rómában aláírták az egyházi állam visszaállításáról szóló okmányokat

A pápa halálából a „római szent birodalom” császárává koronázza Viktor Emánuel olasz királyt. A francia lapok aggódnak a Vatikánnak a Népszövetségbe való belépése miatt

Róma, február 11. A Stefani távirati iroda közli a Vatikán ma délelőtt kiadott következő jelentését:

A Vatikán és Olaszország meghatalmazottai ma délelőtt tizenkét órakor az apostoli lateráni palota pápai termében aláírták a Szentszék és az olasz állam között kötött szerződéseket. Meghatalmazottak voltak a Vatikán részéről: Gaspari bíboros pápai államtitkár, Olaszország részéről Mussolini miniszterelnök. Az aláírás tényleg a „római kérdés” elintézését nyerte. Ezután aláírták a konkordátumot is, amely a vallási és egyházi viszonyokat szabályozza. A szintén aláírt pénzügyi egyezmény a pénzügyi kérdéseket oldja meg a szerződés felek között. Az aláírás ünnepélyes aktusánál jelen voltak a Szentszék részéről Bergogniani Duca, a pápai kongregációk államtitkára, Pizzardo államtitkár és Pacelli ügyvéd, a Vatikán jogtanácsosa, Olaszország részéről ott volt Rocco igazságügyminiszter, peccetőr, Grandi külügyi és Giunto miniszterelnökségi államtitkár.

Róma, február 11. A lapok különkiadásokban közlik a római szerződés mai aláírásának ünnepélyes körülményeit s azt írják, hogy a megkezdés folytán XV. Benedek pápa területi és tervei megvalósultak. Az egyház legfontosabb templomai, továbbá a vatikáni főtársaságok és a kongregációk az egyházi állam területére esnek.

Beavatott helyről származó információk szerint Mussolini

ciók szerint a köznapokban megtörténik a római pápai nuncius kinevezése s vele egyidejűleg kinevezik a vatikáni olasz követet is. Ez utóbbi valószínűleg Fedele, volt közoktatásügyi miniszter lesz.

Páris, február 11. A „Chicago Tribune” közlése szerint a pápa a közeli jövőben eleget fog tenni Mussolini miniszterelnök kérésének és a létrejött szerződés ellenértékeként a római szent birodalom császárává fogja koronázni Viktor Emánuel olasz királyt.

Róma, február 11. Beavatott helyről származó információ szerint Mussolini

miniszterelnök a római szerződés okmányainak kicserélése után több bíborost szenátorrá fog kinevezetni.

Az „Echo de Paris” római tudósítójának közlése szerint Gaspari bíboros még nem épült fel spanyolnáthájából.

Páris, február 11. A lapok egy része a Szentszéknek a Népszövetségbe való belépésével kapcsolatban annak az aggodalmának ad kifejezést, hogy ez a germanizmusnak a Népszövetségben újabb erősödését jelenti. Francia politikai körökben bizonyosra veszik, hogy a Vatikán képviselője minden döntő kérdésben Franciaország-ellenesen foglal állást.

Az importvámok arany szorzószámának azonnali leszállítását követelik a nagyváradai kereskedők

A stabilizált lej mellett indokolatlan a negyvenes szorzószám

(Oradea-Nagyvárad, február 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lejnek aranyalapon történt stabilizálása aktuálissá tette az importkereskedelem egyik legnagyobb és legrégebb sérelmének orvoslását. Tudvalevő ugyanis, hogy a külföldi árut a magas védővámokon kívül az is megdrágítja, hogy az aranylejtben megállapított vámok szorzószámát 40-ben állapította meg még 1917. áprilisában az akkori Averescu-kormány. Ez azt jelenti, hogy egy aranylejt helyett 40 papírlejt kell a vámnál lefizetni. Annak ellenére, hogy időközben a lej árfolyama erős tempóban emelkedett és a vámtörvény is 3-3 havonta kötelező revíziót ír a elő a szorzószámra vonatkozólag, mindeddig az összes kormányok az eredeti szorzószámokat hagyták érvényben, a kereskedelem minden tiltakozása ellenére. De most már a lej is aranyvaluta és

igly magától felvetődik, az a kérdés, hogy az aranyban megállapított vámkokat ezután hogyan fogják fizetni az importőrök. Ebben a nagyjelentőségű kérdésben a nagyváradai kereskedelmi

A nagyváradai ügyvédek nem adnak több baksist a bírósági segédhivatalnokoknak

Tisztújítás a nagyváradai ügyvédi kamaránál

(Oradea-Nagyvárad, február 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradai ügyvédi kamara vasárnap tartotta rendes évi közgyűlését. Legfontosabb mozzanata a közgyűlésnek az a határozat volt, amely kimondotta, hogy a jövőben a bíróságok mellett működő segédhivatalok alkalmazottjainak nem adnak úgynevezett „magánbaksist”, ami önkéntes adomány volt azon a címen, hogy a tisztviselők fokozottan dolgoztak az ügyek gyors lebonyolítása érdekében. A munka azonban az adományozások ellenére nemosult, hogy nem fokozódott, hanem még inkább csökkent.

A közgyűlés konstátálta, hogy a bíróságokon és a hatóságok körében ügyvédelles hangulat uralkodik. A költségeket nem állapítják meg rendszeresen, ellenben az adót állandóan emelik. Ezért a kamara az igazságügyminiszterhez fordul jogorvoslásért.

Dr. Turla Miklós az ügyvédi nyugdíj-egyesület megalakításáról referált. Ezután megejtették a választásokat.

Dékánná nagy szavazattöbbséggel ismét dr. Kiss Dömét választották meg.

A választmány tagjai lettek: Dr. Stern László, dr. Boros János, dr. Turay Kálmán, dr. Turla Miklós, dr. Várady Ödön és dr. Rozvány Jenő. A bukaresti ügyvédszövetségbe beválasztották dr. Kiss Dömét, dr. Lázár Aurélt és dr. Czegléd Miklóst.

Utazók! BERKOVICSE
vendéglője megnagyobbítva
Oradea, str. Nicolai Iorga 19.
Zöld- és Mérsékelt áruk. Kötő házkonyha

LEPAGE zeneműosztály
Cluj
kéri:
ingyen kotta
és zeneműjegyzékeket.
Név: _____
Cím: _____
Fenti szelvényt küldje be a **Lepagónak**

DVAKODJATOK ES VEDEKEZZETEK BELÉLEGEZVE A VALDA PASTILLÁK

ERTŐTLENÍTŐ EMANÁTIÓK MELYEN, BELÉLEGESZ ÁLTAL KÉNYTLEN NÁVALISSÁ VÁRNÁK A LEGZŐ SZERVEKRE

A TOROKGYÁGYALÁSRA ÁSTRA, MEGHŐKÖLÉS ES HÁTHAR MINŐSÉG HATÁSOKBAN CALORUMETON EZEN HATÓTANT ANTISEPTIKUS SZER ÁLTAL

MINDEK LEVELEN KEZNELEGGY DOBOZ **VALDA PASTILLA**

A DOBOZ 'AC' MIMAJE
KAPRATÓ PUNDEA
HÖGYZÉLETÁRABAN

HIRDESSZEN AZ UJ KELET-ben

Uj Genius-könyvek

Pierre Benoit: Maurice Paleologue: Szerelmes ellenségek
A legolvasottabb francia regényíró legújabb könyve, amely valósággal lázba hozta az európai közvéleményt.

Eugenia császárné vallomása
Ismeretlen részletek I. Ferencz József, Rudolf trónörökös, II-ik Vilmos, Viktor Emanuel és III. Napoleon életéből.

Ara vászonkötésben 160.- lej. Ara vászonkötésben 160.- lej.

Megrendelhető: Az UJ KELET könyvosztályában.

Kedd, 1929
Ors
Mes
kés
je
A hős
a tem
(Cluj-Kol
tudósítójától)
órák retene
gazderte.
ékeztelt.
A
rök után
zsalact a ba
siberiat ki
fagy állott
35 fok közé
bation Kol
vasárnap
baronéter.
sorló heves
arbiában
körülmöz
maximuma
lőson érte
mérték.
Az eddig
még süllye
napról hely
a hideg uja
gelre pedig
barométerek
csak nagyok
zenkét órak
Esti nyo/c
süllyedésben
mutatott a
napsütésben
mutattak ze
Fark
Az abno
hozta a ma
hétőn dérek
hur, hogy a
hideg által
nekültek. A
kültöttek m
órákban a
Sele
nag
sánál a H
levő próci
valóban far
házban meg
kültvárosi la
vid lővöldöz
éhezett fark
A rettenel
óla nem vo
is pusztul. V
vellen vidék
zetlenes h
volt Ince Já
halála. Ince
Lusztig Sa
hogy az éjs
hesse el. I
szombaton
fordult és
fagyott.
A Lépeső
egyik mered
hajnalban
fuon favágo
késő éjjel m
meredek ie
ryomban el
Anusca fe
meg.
A kolozsvá
ékeztnek a
iaméltó sz
hidáról Kol
legnap és r
rozember
rok érik a v
nek háziáll

Országszerte harmincfokos fagy dühög

Megfagyott emberek, tizórás vonatkésések és kiéhezett farkascsoordák jelzik a fagyhullám romániai utját

A hősüllyedés Gyertyószentmiklóson éri el maximumát, ahol 35 fokos a temperatura. További hideget jósolnak a meteorológiai intézetek

(Cluj-Kolozsvár, február 11. Az Uj Kelet irodájától.) A fagyhullám, mely napok óta rettenetes hevességgel tombol Európában, vasárnapra Romániába is elérkezett. A pénteki és szombati hóvihár után meglepetésszerűen husz fokkal zuhant a barométer és az egész országban siberiai klímára emlékeztető borzalmas fagy állott be. Az egész országban 20 és 25 fok között mozog a barométer. Szombaton Kolozsváron 14 fok volt a hideg, vasárnap reggel már 30 fokot mutatott a barométer. Az ország keleti részén hasonló hevességgel tombol a tél, Besszarábiában és Bukovinában szintén 30 körül mozog a higanyszál, a hősüllyedés maximumát azonban Gyertyószentmiklóson érte el, ahol tegnap — 35 fokot mértek.

Az eddigi jelek szerint a temperatura még süllyedő tendenciát mutat. Vasárnapról hétfőre virradó éjjel Kolozsváron a hideg újabb két fokkal emelkedett, reggelre pedig már — 33 fokot mutattak a barométerek. A hideg a déli órákban csak nagyobb késéssel csökkent. Pont tízen órák körül délben árnyékban 21 fokot és tíz órák körül a temperatura újra süllyedésként volt, a barométerek 28 fokot mutattak a hőmérő, míg ugyanakkor napsütésben — 16 fok volt a hőmérséklet mutatók zéró alatt.

Farkasok Kolozsvár külvárosában

Az abnormális hideg országszerte megmozdította maga szeszációnit. Kolozsváron hegyi délelőtti futóútként terjedt el az a hír, hogy a környező hegyek farkasai a hideg által üzetve Kolozsvár ujjára menekültek. Az elterjedt rémik nem nélkülöztek minden alapot, mert a hajnali órákban a Majális ucca felső elágazódá-

Select-mozgó

nagy sikerrel folytatja

sánál a Házsongárd-tető közelében levő profektáregyedésben az új folyamán valóban farkasok jelentek meg és néhány házból megtámadták a háziállatokat. A külvárosi lakók gyertyószentmiklósi útra menekültek. Az elterjedt rémik nem nélkülöztek minden alapot, mert a hajnali órákban a Majális ucca felső elágazódá-

Fagyott emberek Erdélyben

A rettenetes hideg, melyre harminc év óta nem volt példa, az élőlények között is pusztít. Vasárnap Kolozsváron és környéken vidéken öt ember fagyott meg a rettenetes hidegben. Különösen tragikus volt Ince János munkanélküli napszámos halála. Ince szombat este engedélyt kért Luszty Sándor Hajdu uccai lakóstól, hogy az éjszakát nála az istállóban tölthesse el. Luszty ezt megengedte, de szombaton éjjel azonban az idő hidegre fordult és a nyugodtan alvó Ince megfagyott.

A Lépeső uccán, mely a Fellegvári-ut egyik meredek mellékúccája, vasárnap hajnalban megfagyva találták Anusca Iuon fagyót. A szerencsétlen ember késő éjjel ment részegen haza. Az ucca meredek lépcsőzetén felbukott és ott rymban elaludt az irtózatos hidegben. Anusca fejével a kezében fagyott meg.

A kolozsvári ügyészséghez is állandóan érkeznek a telefonjelentések az egyre emelkedő szerencsétlenségekről. Az Apahidáról Kolozsvárra vezető országúton tegnap és ma három megfagyott parasztember hulláját szedték fel. Nagy kártérítést érnek a vidéki parasztságukat, akiknek háziállataikat pusztítja el a rettenetes

tes idő.

Forgalmi zavarok országszerte

A siberiai hidegben a városok élete teljesen megbénult. Kolozsváron az utcák kihaltak, az emberek csak akkor mennek ki lakásukból, ha az elkerülhetetlen. Az autbuszforgalom nehézkösen és órák kihagyásokkal működik. Vasárnapról hétfőre virradó éjjel a rosszul fűtött garázsokban az autbuszok hűtőtestei megfagytak és csak órák késéssel tudták a sofőrök munkába állítani járműveiket. A vi-

A regátban is teljes erővel dühög a fagyhullám

Bucuresti-Bukarest, február 11. Az Uj Kelet tud.) Bukarestben vasárnap 27 és fél fok volt a hideg. Hét ember a dermesztő hideg miatt összesen az uccán. Predeálnál 34 fokos hideget konstalták. A hófúvások miatt a vasúti forgalmat csak a legnagyobb erőfeszítések árán lehet fentartani. Hétfőn a brassói gyorsvonat reggel félkilenc helyett délután félkettőkor érkezett meg Bukarestbe.

Besszarábiában átlag 32 fokos a hideg. Bukovina teljesen el van zárva az ország többi részétől. Csernovitzban tegnap 34 fok hideg volt. A városban a vihamosközeledés is megszűnt. Az utolsó vonat Csernovitz felől vasárnap este futott be 14 óras késéssel. Általa-

Konstantinápolyba tizenegy napja nem érkezett vonat

A külföldről beérkező jelentések a fagy borzalmas pusztításairól számolnak be. Angliától Törökországig, Varsótól Romáig mindenütt rettenetes hideg dühög, mely megbénítja az életet és a forgalmat.

Mint varsóból jelentik, Északoroszország felől a rendkívül hideg levegő

Dolores Del Rio

bemutatóját

beáramlása Közép- és Dél-Európa felé továbbtart. Ma éjjel egész Lengyelország területén a hőmérséklet elérte ideig eddigi minimumát, de számolni kell további lassú hősüllyedéssel. A lengyel fővárosba érkezett jelentések szerint Vilnában ma mínusz 35, Danzigban mínusz 32, Szuzvalkiban mínusz 36 fok volt a hideg.

Jégpáncél a tengerek felett

Berlin, február 11. A Keleti- és Északi tenger öblei napok óta nagy területen befagytak s mára legtöbbször olyan erőssé vált a jégpáncél, hogy szekerekkel közlekedhetnének a befagyott tenger felett. A két tengert összekötő osztrák jege Kienél 80 cm. vastagságu.

A birodalmi fővárosban tegnap éjszaka s ma reggel a külvárosokban 30 fokot mutatott a hőmérő. A hőmérséklet a déli órákban is csak mínusz 24 fokra emelkedett.

Berlinbe érkezett bresslauer jelentés szerint Szilézia több pontján mínusz 30 fok alá szállott a hőmérséklet, amire évtizedek óta alig volt példa. Rapiborban mínusz 35 fokot mértek. Prágában tegnap este 6 órákor mínusz 21, Bécsben reggel mínusz 24 fok volt a

dékre közlekedő autbuszok tegnap nem indultak el Kolozsvárról és vidékről sem érkezett meg a személyszállító autbuszok egyrésze.

Az óriási hideg természetesen a fatermesztőket veszi legjobban igénybe. Míg a többi kereskedő arról panaszkodik, hogy a rettenetes hidegben minden forgalom szünetel, a fatermesztők megrohanták megrendeléseikkel és a februári pótszezonzban 50-60 százalékkal szaporítják a raktárok napi eladását.

banvéve az ország összes részeitől óriási hideget és hófúvásokat jelentenek. Mamaia tengerparti fürdőhelyen a kiralyi nyaralókastélynál szolgálatot tevő katonai őr az éjszaka megfagyott.

Elszakadnak a táviró- és telefontörtek

A hideg következtében számos telefon- és táviróvonal elszakadt. Berlinben, Bécsben, Budapestben, Belgrádban és Temesvárral megszakadt a távirószekrétek. A vonatok nagy késéssel érkeznek, Bukovinából vasárnap reggel óta nem jött vonat. Számos helyen farkascsoordák jelentek meg, amelyek megtámadták a táviróvonalak helyreállításán dolgozó munkásoktagokat.

hideg. Az osztrák főváros turistái tegnap reggel villamosokon és helyiérdekű vonatokon, Klosterneuburgba utaztak, ahol a Duna odaérkezett jégtorlasztát nagyszámú érdeklődő közönség szemlélte. Ilyen jégtorlasz 1893 óta nem volt Bécsben.

Belgrádban tegnap délben mínusz 23, Péterváradon mínusz 27 fok volt a hőmérséklet, egyedül csak Dél-Szerbia egyes vidékein enyhült egy keveset a zord időjárás.

Berlin, február 11. A Wolff távirati iroda jelenti Landeckből, hogy ott tegnap éjjel mínusz 43, ma éjjel pedig mi-

CARMEN

megható drámában

nusz 45 fok Celsius hőmérsékletet mu Európát végigsöpri a fagyhullám. Hőmérsékletre emlékeztető rettenő hideghez hasonló száz éven belül nem volt német területen.

Ideérkezett jelentések szerint egyébként Amsterdamból Sztambulig egész Európát végigsöpri a fagyhullám.

Konstantinápolyba tizenegy napja nem érkezett vonat. A legutolsó Orient-expressz utasait a török-bolgár határról teherautókon szállították Rodostóba, haonnán hajón folytatták útjukat Sztambulba. Az Aranyszarv és Bozporusz két nap óta befagytak, amire évtizedek óta példa nem volt.

Egy kevés humor az iszonyatban Bécs, február 11. Bécsi jelentés szerint a „Hütsd le magad“ egyesület tagjait a tegnapi rettenő hideg sem akadályozta abban, hogy szokásos napi fürdőjüket a Duna-csatornában végig ne élvezzék. Az egyesület hat tagja csá kányokkal felszerelve meztelán jelent meg a csatorna jegén s miután hosszabb ideig tartó csá kányozással sikerült maguknak fürdőhelyet készíteniök, több mint egy méteres jégmelységben vizet találtak s ebben pár percig tartó fürdőt vettek.

Bécsben egyébként a nagy hideg gáz- és vízvezeték-csöröpedéseket is okozott s a tüzetőknak gőzfecskenőkkel kellett több tüzesethez kivonulniok mert a vízvezetékek az esti órákban egyáltalán nem tudták a fagy miatt vizet szolgáltatni.

Breslauban a Vilmos-hid meghasadt

A bécsi meteorológiai intézet a jelenlegi mínusz 26 foknál mélyebb hőmérsékletet jósol. Eszerint Ausztriában is el kell készülni néhány napos mínusz 30 fokon aluli hőmérsékletre.

Boroszló, február 11. Ma a kora reggeli órákban hatalmas dörrénés reszketette meg a város Oder-parti részét. A Vilmos-hid a mínusz 30 fokos hidegben teljes szélességében megrepedt s ettől származott a detonációra emlékeztető hang. A hidat a kocsciközlekedés elől azonnal elzárták, de gyalogosok még átjárhatnak rajta. Ma délben mérnöki bizottság szállott ki a helyszínre s megvizsgálta a hid alépitményét. Az alváz repedése helyenkint meghaladja a három centimétert. A szakértőbizottság ajánlani fogja a városi tanácsnak a súlyosan megrongálódott hid teljes átépítését.

Budapest, február 11. A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint meglehetősen szelekkel és a déli részen havazással egyelőre még igen hideg időjárás várható. Budapestben a hőmérséklet ma délben mínusz 19 fok Celsius.

Nem lehet számítani enyhülésre

Berlin, február 11. A Wolff távirati iroda közli a meteorológiai intézet igazgatójának nyilatkozatát, amely szerint rövid időn belül nem lehet számítani a fagy gyengülésére, de viszont nem valószínű a hőmérséklet további süllyedése sem. Németországban 1855 óta nem mértek hasonló alacsony hőmérsékletet mint tegnap és ma éjjel a mostani minimumnál csak 1788-ban volt nagyobb hideg, de az csak egy fél éjjelen át tartott.

Tegnap Königsbergben mínusz 37, Brüsszelben mínusz 25 és Olmützben mínusz 33 fok volt a hőmérséklet.

Berlinbe érkezett jelentések szerint a Rajnavidéken 15-től 21, Hamburgban mínusz 21 fokot mértek. Nancyban mínusz 16, Páduában mínusz 12 és Pozsonyban mínusz 27 és fél volt a hőmérséklet.

A sarkvidéken pedig — tavasz van

Prágai jelentés szerint az abnormis hideg újabb közlekedési nehézségeket okozott az ország egész területén, különösen a vonatforgalomban.

A szerelvények odafagyott kerekeinél fekvőkkel és gőzzel melegítik a síneket, hogy a vonatokat elindíthassák. Számos jelentés érkezett arról, hogy a mozdontartályok utközben megrepedtek és a vonatok elakadtak a dermesztő hidegben. Csehszlovákia területén helyenkint a hideg mínusz 40 fok alá szállott.

A középeurópai dermesztő hideggel éles ellentétben áll a sarkvidék aránylag enyhe időjárása. Ideérkezett jeien és szerint a Spitzbergákon mínusz 2 fok Celsius a hőmérséklet és a Beeringszigeteken 0 fok körül van.

URANIA
mozgó

MANEVS

izgalmas és megható dráma, idegcseszítő akrobataműtárv yokkal. Főszerepben a bájos:

MARY JOHNSTON

Kolozsváron megkezdődtek az adóketések

A zsidó polgárság, amely az adók 50-60 százalékát viseli, mindössze négy helyet kapott a 60 tagu adóketés bizottságokban

(Cluj-Kolozsvár, február 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsváron tegnap megkezdődtek az adóketés bizottságok, amelyek 12 kerületben fogják kifejtetni működésüket. A tizenkét adóketésbizottság tagjainak névsora a következő:

Az első kerületi bizottság a Főter egyik részén az Óvárban és a Wesselényi Miklós uccai polgárokhoz az adóját fogja megállapítani. Elnöke: Domsa Traian, tagjai: dr. Serban Mihály képviselő a város megbízottja, póttag Tomason Aurél tanító, a polgárság megbízottjai Bernáth Mór és Heves József.

A második kerületi bizottság, a Főter egyik részében a Deák Ferenc uccában, a Jókai, az Egyetem s a Király uccában fogja kifejtetni működését. Elnöke Gavrus Sándor, tagok: Poritiu Valentin a város megbízottja, póttag Suciu Tódor végül a polgárság megbízottjai Onisoru Gavril és Balan György.

A harmadik kerületi bizottság, a város ötödik kerületében fog működni. Elnöke: Sucresan Joan, Cristea Tibériu, Bodea Vasile és a polgárság részéről Potora Athanasiu és Molnár Gábor.

A negyedik kerületi bizottság a város hatodik kerületében fog működni. Elnöke Muresan Juliu, tagjai dr. Floru Aurél, Goman A., a polgárság megbízottjai Brandusa Sebastia és Abu János.

Az ötödik kerületi bizottság a város második kerületében fog működni. Elnöke: Jercan Romulus, tagjai: Nemes Bándor, Paandrea Vince, a polgárság megbízottjai Kacsó Tivadar és Nistor Grigor.

A hatodik kerületi bizottság ugyancsak a második kerület Pata uccai részében fog működni. Elnöke: Cocchino C., tagjai: Jonsescu Alexa Mutu Mihály, a polgárság megbízottjai Salak Dezső és Storopa Emil.

A hetedik kerületi bizottság ugyancsak a második kerületében fog működni. Elnöke Caran Simon, tagjai: Dan Romeo, Schiopu Aurél, a polgárság megbízottjai: Vonica Dumitru és Ger-

A nyolcadik kerületi bizottság a Szégyel Dezső. Elnöke: Arsen Nicolae, tagjai: Somogyi Miksa, Neuberger J. A. polgárság megbízottjai Nagaméri János és Cămpian Alexandru.

A kilencedik kerületi bizottság a harmadik kerületben egészen a Renner-börgyárig fog működni. Elnöke Goja Vasile, tagjai: Ujhelyi Ferenc Doroftei Emil, a polgárok megbízottjai: Bucoveanu V. és Kréba János.

A tizedik kerületi bizottság a második kerületben, a Ferenc József - ut páratlan oldalán, az Árpád és a Rudolfton fogja végezni az adóketést. Elnöke Batucu János, tagjai: Bartalis Sandor, Aierica Gheorge, a polgárság megbízottjai: Petricas Aurél és Jenei Mihály.

A tizenegyedik kerületi bizottság a Ferenc József-ut páros oldalán és annak mellekucceában fogja kifejtetni működését. Elnöke Stanciu Tamás, tagjai: Fekete Nagy Béla, Cseh József, a polgárság részéről Bodea A. és Florescu Adam lesznek.

A tizenkettedik kerületi bizottság működése a város negyedik kerületére terjed ki. Elnöke Rus Gh. tagjai: Iliescu Nicolae, Bradu P., a polgárság megbízottjai Berkovics Bernát és Pascu Joan.

Mindenki tisztában van azzal, hogy az adók megállapítása ezeken a bizottságokon mulik. Meg merjük tehát közzéadni azt a megjegyzést, hogy az adóketés bizottságok névsora egyáltalán nem felel meg Kolozsvár kisebbségi érdekeinek és különösen a zsidó polgárságot érte igen súlyos sérelem az az, hogy a bizottságok 60 tagja között csupán 4 zsidó szerepel. Míg a bizottságokban a zsidók 7-8 százalékban vesznek részt, az előirányzott 105 millió adóterheknek 50-60 százalékát viselik a zsidók.

Bombamerényletet követtek el mexikói elnök vonata ellen

Berlin, február 11. A Wolff távirati iroda Mexico-Cityből származó tudósítása szerint Torral temetése alkalmával zavargások voltak, melynek során a tüntetők vizsugarakkal szórták szét a tüntető tömeget. Torral koporsóját a spanyol temetőbe vitték s ahol a kivégzett gyászmenete elhaladt, mindenütt sűrű sorokban állott a közönség s megindító módon áldozott Torral emlékének. Az összeütközések során egy a karhatalomnak, mint a tüntetőknek

vesztései voltak. Egy halottat és több mint harminc súlyos sebesültet jeleltek. A rendőrség azután megszállotta a temetőt és számos tüntetőt őrizetbe vett.

Páris, február 11. Newyorki jelentés szerint a mexikói elnök vonata ellen bombamerényletet követtek el. Három vasuti kocsi súlyosan megrongálódott s az elnök kíséretének 11 tagja megsérült. Az elnöknek nem történt baja.

Temesvár eliteli Nagyváradot

Bonyolódik a nagyváradai Keren Hajjeszod-affér

Timisoara-Temesvár, február 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Temesvár zsidóságának körében általános megdöbbenést keltett Nagyvárad hitközségeinek az ottidőző Keren Hajjeszod-delegációval szemben tanúsított ismeretes magatartása. Városszerte tárgyalják, hogy a delegáció tagjai a hitközségek rideg magatartása folytán kénytelenek voltak a város vendégszeretét igénybevenni. Temesvár hangulatára mi sem jellemzőbb, mint az, hogy a József-város ortodox hitközsége által vasárnap este tartott gyűlésen is izgatott atmoszférában szőnyegre került ez a kérdés. A gyűlés eredményeképpen a józsefvárosi hitközség előjárósága elhatározta, hogy különösen a váradai ortodox hitközség előjárósága ellen fog állást foglalni a legerélyesebben, és mindjárt határozatot is hozott ebben az ügyben, amelyet táviratilag meg is küldtek a nagyváradai hitközségnek. A határozat a következőket tartalmazza:

«Hitközségünk a mai elnökségi ülésén foglalkozott az Önök Keren Hajjeszod-afféréjával is tudomásukra adjuk, hogy elítéljük az Önök zsidótan eljárását. Epen ezért kénytelenek vagyunk bizalmatlanságunkat bejelenteni Önöknek a Tomche Jesiva vezetőségével szemben, amely vezetőség tudvalevőleg az Önök hitközségi előjáróságnak képviselőiből került ki. A legerélyesebben követeljük az illetékes faktoroktól, hogy Önöket mentse fel az egyesület vezetése alól. Az országirészi irányítás helyezzék át egy olyan tárgyalogóssabb hitközségbe, amelynek a zsidóság érdekei nem lehetnek sem másodrendű, sem harmadrendű kérdése.

Különben a Jesiva ittenjárt delegátusa, Meisner határozott irányu kérdésünkre kijelentette, hogy a Tomche Jesiva eszméje beleilleszkedik a palesztinai eszme körébe, amit most az Önök tettével megcáfolva látunk.

A józsefvárosi ortodox hitközség nevében Rotbarth Jakab elnök.

Ezzel kapcsolatban a zsidó ifjusági blokk szintén hozott egy határozatot, amelyet táviratban küldött meg a nagyváradai hitközségnek. A távirat szövege a következő:

— A Temesvári Zsidó Ifjusági Blokk kebelében képviselt 1000 főnyi zsidó ifjuság fájdalommal megdöbbenéssel vett hírt a nagyváradai zsidó hitközségek magatartásáról. Legfájdalmasabban érinti a zsidó ifjuság egyesületét, hogy

még az a hitközség sem volt hajlandó hajlékot nyújtani, amelynek vezetőségében a zsidó eszme hivatott reprezentánsai vannak többségben.

Aggodalommal látja a zsidó ifjuság, milyen kevés előrelátással törődnek nemzetünknek jövőjével azok, akiknek gondjaira intézményeinket bízuk.

A temesvári ifjuság vezetősége.

Minden kommentár nélkül adjuk közre a tudósítást, de a kérdésre még vissza fogunk térni.

Butorárleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy fizetünk munkásait foglalkoztathassuk, ha tehát

olcsó és jó butort

Bösendorfer, Stügl, Wirt, Productivgenossenschaft és Hoffmann

zongorát, pianinót,

akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Réti

butorgyár Rt.

hatalmas raktárak Hitelekben egyenestek kedvező fizetési feltételek

Szatmára már megérkeztek a

Nora rádiók

nézze meg és hallgassa meg!

Nora-rádió-nak nincsen párja, Nora-rádiótól mindenki el lesz ragadtva, aki hallani és látni fogja.

A Nora-rádió Szatmáron már e héttől kezdve a kávéházakban, Keresk, Csarokban, kaszinókban és egyesültétekben be lesz mutatva, amikor is a szatmári „Szamos” lapban es. tről-estére a közönség tudomására lesz hozva, hogy mikor és hol lesz látható és hallható.

A Nora-rádió-n az összes városok nevelő és művelődési házaiban vannak rállva.

A Nora-rádió-n nem kell az áramot keresni, mert a városokat jelző mutatóval nyomban azt a várost kapja, amelyiket akarja.

A Nora rádió-t amíg nem látta és nem hallotta, saját érdekében ne vegyen rádiót.

Vezérképviselet:

Szatmár-, Máramaros- és Szilágy megyékre

Melchner és Halász

automobil, rádió és műszaki vállalat Satu-Mare (szatmár-Németi) Piața Brătianu (Deák-tér) 6 sz. alatt.

A bolygó zsidó

Eugen Sue világhírű regénye két hatalmas kötetben — **400 lejtért** kapható az Uj Kelet könyvoszt-ban

Az URODONAL tisztítja a vért!!

**Reuma
Hűdés
Érelmeszesedés
Elhízás**

Stabilmint Chatelain 2 bis Rue Valenciennes, Paris.

Romániai főképviselet:

„Standard” drogeria București, Strada Zorilor No. 2.

„Első tennivaló az érclmeszesedés kezelésénél az erek megsejtésének megakadályozása aban áll. A beégés első stádiumában ugyanis a túlfeszültségnek a huyssav az egyedüli okozója, azért első sorban ez ellen kell felvenni a küzdelmet, ami az URODONAL használatával a legcélszerűbb vezetőbb

FAIVRÉ professzor, a polihersi egyetemen a belgyógyászat tanára.

Aki fiatal akar maradni és el akarja kerülni a reumat, vesekövet, érclmeszesedést, viszfárgulást, elhízást, ki kell küzöbölnie szervezetéből a túltengő huyssavat, ami mérgehatású a szervezetre. — Ez t szabályszerű URODONAL-kurát kell tartania.

mexikói

HIREK

14 napos olcsó selyemelárusítás a „LYONNAISE” gyápi lerakatánál Str. Regina Maria 3. sz.

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bányász zsidóság napilapja. Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc. Bukaresti szerkesztőség: Kaszner Rezső, Str. Carol 81. Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Nagy Mizrachi gyűlés Kolozsváron. Február 12-ikén, kedden este 8 órakor az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség helyiségében (Str. Baron L. Pop 10) nagy Mizrachi-gyűlés lesz. A gyűlés szónoka S. Weingarten, a Mizrachi világszervezet jeruzsálemi kiküldöttje lesz, aki a vallásos zsidóság palesztinai tevékenységéről és helyzetéről fog előadást tartani. Vendégeket szívesen lát a Ceiré Mizrachi vezetőse, amely ezúton is felkéri tagjait, hogy a mitingen pontosan jelenjenek meg.

A newyorki rablók töltőtollalaku revolverekkel lövöldöznek. Párisból jelentik: Newyorki jelentés szerint az újabb bankrablási eseteknél a rablók töltőtoll-alaku revolverekkel lötték az őket üldözni készülő rendőrökre. A rendőrfőnökség emiatt átiratot intézett a fogházak igazgatóságaihoz, melyben felhívta a figyelmet erre a körülménys kérésre a fogházörök megfelelő kioktatását is. Az átirat folytán a newyorki fogházakban tegnap razzitát tartottak s átvizsgálták a foglyok töltőtollait s csak miután beigazolást nyert, hogy a tollat íráson kívül másra nem lehet felhasználni, adták vissza tulajdonosának.

Purgen (Purgó)-Bayer

Spányolnátha a francia megszálló csapatok között. Párisból jelentik: Strassburgi jelentés szerint a Rajnavidék megszálló csapatok körében fel lépett spányol nátha, Landauban tegnap is meghalt 10 francia katoná spányol influenzában és a katonai kórházak a nagyobb városokban tele vannak a megszállók influenzás betegeivel.

Nagy sikerrel zajlott le a WIZO vasárnapi előadó-estéje. Általános érdeklődés mellett zajlott le tegnap este az unitárius kollégium disztermében a WIZO nagy előadóestéje. A kollégium disztermét már este 9 órakor zsúfolásig töltötte meg a közönség. Dr. Neufeld Jenőné a WIZO kolozsvári elnököje nyitotta meg az estélyt és dr. Wilensky Jehuda és dr. Fischer József üdvözlése után egyszerű, de szívhezszóló beszédben ismertette a WIZO kolozsvári tagozata megalakulásának történetét. Rámutatót a Wizo ba tömörült zsidónők célkitűzéseire, kötelezett ségeire és elhivatottságára és fogadalmat tett arra, hogy ezek elől a kötelezettségek elől soha sem fog meghátrálni. Ezután dr. Jehuda Wilensky emel kedett szólásra és Argentína, Krim és Palesztina címmel tartott mélyenszántó előadást. Ismertette az eddigi territorialis kolonizáció történetét, amely mindenütt kudarcra járt. Palesztina az egyedüli hely, ahol a zsidóság többséget alkothat. Dr. Wilensky érdekes és lelkesítő beszéde után Valjeanu asz szony a Wizo egyik lelkes vezető tagja meleg szavakkal zárta be a gyűlést. Dr. Fischer József az idő előrehaladott ságára való tekintettel előadását a Wizo legközelebbi ülésére halasztotta el.

Légi közlekedés Franciaország és Indokina között. Párisból jelentik: Franciaország és Indokina között a légi közlekedés első próbájára február tizenkilencedikén startol a külön erre a hosszú útvonalra konstruált Bernard-Lorraine típusu repülőgép. A pilóták éjjelnappali folyton tartó repülésre készülnek fel s remélik, hogy hatvan órán belül megteszik a Paris-Saigon közötti utat. A gép 4600 kilogramos teherbírósággal bír s 2500 liter benzint s körülbelül 4-500 kilogram postát vihet magával.

Eljegyzés. Katz Lily Satu-Mare és Rosenfeld Jenő fatiszvtiselő jegyesek. Minden külön értesítés helyett. Hönig Böske Temesvár és Balajt Sándor Secueni (Székelyhid) jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Öt összeesküvőt ítétek halálra Konstantinápolban. Belgrádból jelentik: Konstantinápolyi jelentés szerint a bíróság tegnap mondott ítéletet 30 vádlott felett, akiket a kormány tagjai elleni összeesküvéssel és miniszterek meggyilkolásának szándékával vádoltak. A hadbíróság a vádlottak közül ötöt halálra ítélt, tizenötöt hosszabb-rövidebb tartamu szabadságvesztés-büntetésre, a többieket felmentette. A monstre-perben hozott ítélet nagy feltűnést keltett.

JÓ EGESZSÉG A LEGFÖBB KINCS, Igyék reggelre és uzsonnára egy-egy csésze Oomaltine-t: ez a legbiztosabb módja az egészség megővésének.

Az Unio ezidei költségvetése 15 millió dollárral kevesebb. Londonból jelentik: Washingtoni jelentés szerint az idei tengerészeti költségvetés 374 millió dollárt tesz ki, 15 millió dollárral kevesebb, mint a tavalyi. Az Amundsen repülőgép-anya hajó, amelyet nemrégén hocsátottak vízre, valóságos csodája a technikának. A 33.000 tonna irtaltalmu hatalmas gőzös 34 és fél csomós sebességgel halad előre és fedézetén nem kevesebb, mint 77 repülőgépet helyezhetnek el. Az idei tengerészeti költségvetésbe szintén felvették repülőgép anyahajó építését, de ezek nem lesznek ilyen gigantikus méretűek.

Edison — nyolcvankétéves. Newyorkból jelentik: A lapok közlése szerint Edison Alva Tamás világhírű feltalálót tegnap nyolcvankettedik születésnapja alkalmával számosan üdvözölték személyesen, táviratokban s levelek útján Amerika minden részéből. Edison magas kora ellenére most is, ugy szellemileg, mint testileg frissnek érzi magát.

Bombayban kihírdették az ostrom állapotot. Londonból jelentik: Bombay jelentés szerint az ostromállapot kihírdetése óta valamivel nyugodtabb a hangulat a városban. A hatóságok eltiltották ötnél több ember nyilvános csoportosulását. Az uccákon katonai őrzérek cirkálnak, ennek ellenére szórványosan most is előfordulnak ösz szeütközések a mohamedánok és hinduk között.

Medvek és esendörök hareca. A ropant hideg Németországban nemcsak a vasutakat állította meg, hanem egészen különös bűnesetekre adott alkalmat. A fagy miatt rengeteg lopás történt, igen sok tüzelőanyagot loptak azok, akiknek nem telik fára, vagy szénre és különösen a kőor cigányok garázdálkodnak félelmetesen a falvakban. Kassel közelében egy száz tagból álló medvé táncoltató cigánybanda huszonöt medvével valóságos rablóhadjáratra indult Gambach községben be akartak menni egy utszéli korezmába, azonban a vendéglős nem akarta bebocsátani őket, mire a bandavezér parancsára kirántották löveket és revolvereket, megátamadták a vendéglőst és családját, akik kibanikádoznak magukat. Később féltékenyek lettek a vendéglős első emeletére és innen lövöldöztek le a cigányokra. Ezeknek később sikerült az egész házat hatalmukba keríteni. Felhatoltak a második emeletre, elfogták a korezmáros és családját, akiket megkötözték és levitték a pincébe. Ezután széjelverték a házat és amikor a csendőrség a szorongatott vendéglős és családja segítségére jött, a banda rájuk szabadtotta a medvéket. Csak később lehetett szorongatott helyzetükből kimenteni a vendéglőst és családját, amikor Marburgból egy megerősített osztag rendőrség érkezett a helyszínre. A cigányokat elfogták és vasraverve kísérték be őket Marburgba.

TOROKGYULLADÁSTÓL, influenza-tól mentesül, ha rendszeresen szopogát Anacot-pasztilát. Egy phiole ára 37 lej.

Pápai áldás — Foch tábornagnak Párisból jelentik: A pápai érsek tegnap visszaérkezett Rómából és felkereste Foch tábornagyot, akinek átadta a pápa áldását.

Trotzkij Délfranciaországban akar letelepedni? Párisból jelentik: A „Le Matin” montpellier-i tudósítása szerint az Angorában tartózkodó Trotzkij orvosainak tanácsára Délfranciaországban óhajlana letelepedni. Az angolai szovjolkövetség ebben az irányban érdeklődött is Lamalou les Bains üdülőtelepen egy bérbeadó villa bérleti feltételei tekintetében. Hir szerint a megegyezés létrejött és Trotzkij utlevélnek láttamzotakása után hajóuton utaznék Délfranciaországba.

APRÓHIRDETÉSEK. Egyszeri közlésre egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Állást keresőknek 30 százalékos kedvezmény. Ap öni detések díja előre fizetendő jellegű levelet csak egy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 25 lej, elöl fizetendő kora 150 lej.

Férjhez adnám 21 éves, szép, csinos, háziasan nevelt lányomat, fél millió lej készpénz hozománnyal, jó pozícióval rendelkező izraelita úriemberhez. „Diskréció” jellegű alatt Rudolf Mosse S. A. Cluj-továbbít.

A legjobb kóser szakácskönyv (Gauz Abrahamné-é) kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Ara 2.00 l.

Wesselényi-utca melletti üzlethelyiségek és irodahelyiségek olcsón kiadóak Moskovitz és Társaság, üveg, porcellán és kénkeretelés üzletben. Főpótával szemben. 1605

Négyhetes díjazás, egészséges, zsidó család által elhelyezkedést keres. Vállalkozik házi munka elvégzésére is. Cím: Feuerwerger, Calea Traian 20.

Rádiózik? Jár operába? akkor nem nélkülözheti a legújabb Operaismertetőt. Az opera és zeneirodalom remekműveit kimerítően ismerteti és nagyszámú kottapéldánnyal illusztrálja. Eddig megjelent: Gounod: Faust 34.- Wagner: Lohengrin 34.- Bizet: Carmen 34.- Verdi: Aida 34.- Puccini: Turandot 34.- Erkel: Bán bán 34.- Mozart: Figaro lakodajma 68.- Poldini: Farsangi lakodajma 34.- Leoncavallo: Bajazzók 34.- Thomas: Mignon 34.- Erkel: Hunyadi László 34.- Puccini: Tosca 34.- Kaphatók az UJ KELET könyvosztályában.

Wells Nagy Világtörténete most már a félárnál is olcsóbban kapható. Milliós példányban forog közkézben ez a külső formájában is nagyszabásu mű, mely az emberiség igaz történetét tartalmazza. Nem száraz történetírás ez, hanem megírás módja érdekes, lebilincselő, mint Wells egyéb munkái. A többszáz illusztrációval ellátott vászonkötésű mű ára 960 lej. Megrendelhető az „UJ KELET” könyvosztályában.

Egy halottat és lyos sebesülteket azután megszállmos tüntetőt őri.

Newyorki jelentésük vonata ellen vettek el. Három megromgáldott 11 tagja megsemmisült. Nem történt baja.

áradot. od-affér. em volt hajlandó elynek vezetőségét. ivatott reprenzentben.

a zsidó ifjúság. tással törődnek. el azok, akiknek. nket bizlunk. uság vezetősége.

állításra. hogy dízemünk. aszuk, ha tehát. butori. rt, Productivege. loimann.

ianinót, nája az utai. tekintse meg. s Réti. r rt. képen egyez. i feltételek.

egérkeztek a. ádiók. gassa meg! ája, Nora-rádió. va, aki halant. már e héttől. keresk. Csarok. t. tekben be lesz. tmár! „Szamos”. meeg tudomására. hol lesz látható.

zsídó. regénye két. 400 lejért. könyvoszt.-ban.

— A walesi herceg atyja betegsége alatt felhagy a falkavadászattal. Londonból jelentik: A bogroni villába átszállított király tegnap annak a reményének adott kifejezést, hogy közelebből már újra foglalkozhatik államügyekkel és fogadhatja bizalmas embereinek látogatását. Az orvosok a király e kívánságát egyelőre nem teljesíthetik, de valószínűnek tartják, hogy egy héten belül már látogatásokat fogadhat az uralkodó. A királyt naponta átgördítik kerekén járó ágyán az ugynevezett napsütéses szobába, ahol az egész nap folyamán tartózkodik. Tegnap délután három orvos megvizsgálta a beteg uralkodót s állapotát kiteljesítőnek találták. A Daily Express közlése szerint a walesi herceg nagy elfoglaltságára tekintettel elhatározta, hogy a király betegségének idejére felhagy kedvenc sportjával, a falkavadászattal. A trónörökös az államügyek erősen lefoglalják.

Marosvásárhely Főterének legforgalmasabb pontján szép üzlethelyiség 2 magazinnal, irodával azonnalra kiadó. Engros és detail üzletheinek elsőrendű. — Cim: Goldstein Zs. Targu-Mures, Strada Calarasi 12.

— Angliában minden harmadik házra jut egy rádiókészülék. Londonból jelentik: A rádióársaság közlése szerint az elmúlt év folyamán 2 millió 614.324 volt a rádióelőfizetők száma. A társaság az előfizetőkön kívül 14.000 díjtalan hallgatási engedélyt adott ki a vakok és más 100 százalékos rokkantak számára. A társaság évi bevétele meghaladja az 1 és félmillió font sterlinget, melyből negyedmillió az államkincstárnak jutott. A 2 és fél millió felüli rádióelőfizetők létszám azt jelenti, hogy átlagban minden harmadik angol házra jut egy-egy rádiókészülék. A társaság a legszigorúbb formában ellenőrizteti, hogy előadásait tényleg csak előfizetők hallgathassák. Ebből a célból autós detektíveket utaztat állandóan, akik főképp azokban a városokban dolgoznak igen intenzíven ahol a jogosult hallgatók száma alatta marad az angol átlagos rádióelőfizetők arányszámnak.

— A Haggibbor átszervezi box- és birkózó szakosztályait. A Haggibbor vezetősége, kihasználva azt, hogy Schenker Miksa, Románia többszörös birkózóbajnoka állandó tartózkodásra Kolozsvárra költözött, elhatározta, hogy szűnőfélle box- és birkózó szakosztályait reorganizálja. A vezetőségnek sikerült Schenkert amatőr alapon tréningek vezetésére megnyernie és így minden remény meg van arra, hogy a szakosztály egyike lesz a Haggibbor legvirágzóbb és legéletképesebb csoportjainak. A vezetőség felszólítja azokat, akik részt óhajtanak venni a box-, illetőleg birkózó szakosztályban, hogy február 12-én, kedden este 8 órakor a klubhelyiségben jelentkezzenek.

— Urológiai, vese, hólyag- és vesebélbetegknél a természetes «Ferenc József» keserűviz gyorsan csökkenti a székelési zavarokat. Kórházi bizonyítványok elismerik, hogy a Ferenc József víz biztos és kellemes hatása következtében állandó használatra rendkívül alkalmas. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Rádió műsor

Idő: közép-európai

Kedd, február 12. — Budapest, 9.15: Hegedü-gordonka-zongora hangverseny; 12.05: Cigányzene; 12.25: Hírek 16: Előadás: «Franciaország az európai politikában»; 17.10: Hegedüs Sándor novelláiból olvas fel; 17.40: Szimfonikus zenekari hangverseny; 18.35: Mit üzen a rádió? 20: Fuvós zenekari hangverseny; 21: Farsang a Studióban: Tréfák, dalok, mókák, cigányzene jazz, gramofonhangverseny stb. — **Bécs, 16:** Délutáni hangverseny, Gabriel Klein hangversenyének közreműködésével; 20.35: Kedélyes farsangi est. — **Berlin, 17:** Szórakoztató zene; 20: «Pi Pa Po» farsangijel egy berlini műteremben, Henny Porten, Husár Pufi stb. fellépésével. — **Brünn, 12.30:** Déli hangverseny; 21: Zenekari hangverseny; Ferdinand Pour operatársulat közreműködésével. — **5. G. B. Dav, Exprim, 15:** Színházi zene; 16.25 22.15: Kamarazene. — **Hamburg, n Chalfort Whitmore (zongora) hangverseny; 18.30: Táncczene; 22.15: Kamarazene. — Hamburg, 18.15: Táncczene; 19.25: Bizet: Carmen c. operájának előadása; 23: Ká-**

véházi zene. — **Kattowitz, 17.55:** Könyvnyű zene; 19.50: Opera közvetítése a poseni operából. — **Köln, 13.05:** Déli hangverseny; 17.45: Farsangi zene; 19.30: Strauss: A denevér c. operatársulat előadása. — **Leipzig, 15.15:** Könyvnyű zene; 20: Gerő Erzsébet koloratúr énekesnő hangverseny. — **2. L. O. London 5xx. Daventry, 12:** H. Simpson (mezzosopran) hangverseny; 18.45: Herbert Heyner (bariton) hangverseny; 19.45: Gladys Parr (alt) és Walter Glynne (tenor) hangverseny; 23.15: Jazz zene. — **Milano, 16.30:** Szórakoztató zene; 23: Jazz band. — **München, 17.55:** Citerahangverseny; 20: Zenekari és énekhangverseny; 22.10: Táncczene. — **Nápoly, 21.02:** A «Giuseppe Martucci» kvartett hangverseny. — **Prága, 16.30:** Délutáni hangverseny; 20: Zenekari hangverseny; 22.30: Kávéházi zene. — **Róma, 17.30:** Szórakoztató zene; 20.45: Ranzetó: «Clin-ci-la» c. operette, utána táncczene. — **Szabod, 19:** Török zene; 21: Zenekari hangverseny.

Szerda, február 13. — Budapest, 9.15: Zenekari hangverseny; 12.05: Triohangverseny; 13: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés; 14.30: Hírek; 17.05: Novellák, felolvassa: Rákosi Szidi

17.35: Zenekari hangverseny; 18.40: Olasz nyelvoktatás; 19.45: Másfélóra könnyű zene; 21.20: Hegedü-zongora szonáta est, Dióssy Edith operatársulat közreműködésével; 22.45: Cigányzene. — **Bécs, 11:** Délelőtti zene; 20.05 Dalok; 20.40: Egyházi zene. — **Berlin, 17:** Szórakoztató zene; 20: Faust-jelenetek: szóló, énekkar és zenekarral. — **Brünn, 17.55:** Olga Hausel hangversenyének és Meinert operatársulat közreműködésével; 19.15: Tschajkowskij: «Die Pique Dame» c. operájának közvetítése a nemezi színházból. — **5. G. B. Daventry Experimental, 16.30:** Táncczene; 20: Karének I. H. Crews (tenor) közreműködésével; 22.15: Táncczene; 23: Jazz band. — **Frankfurt, 16.35:** Délutáni hangverseny (orosz zene); 20.45 Wagner-hangverseny. — **Kattowitz, 17:** Cseh népies zene és népdalok; 20.30: Kamarazene; 22.30: Táncczene. — **L. O. London 5xx Daventry 12:** Greta Don (szoprán) és Arthur Hermann (bariton) hangverseny; 18.45: Herbert Heyner (bariton) hangverseny; 23: Táncczene. — **Prága, 12.30:** Hangverseny; 16.05: Egy színmű közvetítése. — **Róma, 17.30:** Szórakoztató zene; 20.45: Verdi «Requiem»-jének közvetítése. — **Stambul, 19:** Török zene; 21: Szórakoztató zene és táncczene. **Varsó, 17.55:** Délutáni hangverseny; 20.30: Hangverseny régi lengyel zenéből.

Csütörtök, február 14. — Budapest, 9.15: Gramofonhangverseny; 12.05: Zongorahangverseny; 13: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés; 16: Rádió szabad egyetem; 17.40: Cigányzene; 18.45: Angol nyelvoktatás; 19.20 Fodor László: A templom egere c. vígjátékának előadása a Studióból; 21.10: Gramofonhangverseny; 22.15: Bachmann Jazz band. — **Bécs, 11:** Délelőtti hangverseny, Hermine Kiftel hangversenyének közreműködésével. 19.45 Richard Wagner: «A Walkürök» c. operájának közvetítése. — **Berlin, 16.30:** Délutáni hangverseny, 19.30 Offenbach: Hofmann meséi c. opera közvetítése. — **5. G. B. Daventry Experimental, 13.10:** Lones zene, 16.30: Szórakoztató zene; 20.50: Egon Petri zenekari hangverseny; 23.07: Táncczene. — **Frankfurt, 19.45:** Szórakoztató zene 20.10: Esti hangverseny. Utána Langschke dalárda hangverseny. — **Kattowitz, 17.55:** Délutáni hangverseny közvetítése Varsóból; 20: Esti hangverseny; 22.30: Táncczene. — **Königsberg 20:** I. Gran: Der arme Heinrich c. zenés drámájának közvetítése. — **Leipzig: Zongorahangverseny. — 2. L. O. London 5xx Daventry, 12:** Friedrich Lake (tenor) hangverseny; 16: Entbeart Emilh (bariton) hangverseny; 22.35: Táncczene. — **Milano, 17.20:** Gyermekek zenekari; 20.30: Gluch: Orfeo c. operájának közvetítése. — **Nápoly, 17:** M. Sanarice (szoprán) hangverseny; 21.20: Leoncavallo: Prestami Tue Moglime c. operettjének közvetítése; — **Prága, 16.30:** Filharmonikusok hangverseny, Ruseña Nascova énekesnő fellépésével. — **Róma, 13:** Rádió-trió; 20.45: Egy opera közvetítése.

— **Déli előfizetőinkhez.** Tudomásunkra jutott, hogy illetéktelen egyének az Uj Kelet részére díjakat inkasszálnak. Szükségesnek tartjuk közölni, hogy inkasszó megbízása lapunk részéről kizárólag Singer Zoltán urnak, ottani fiókiadóhivatalunk vezetőjének van. A jövőben csakis a neki teljesített fizetéseket lesz módunkban elismerni.

A világirodalom SZINE-JAVA

Legújabb szórakoztató, gondúzó, humoros és kalandos regényeinek gyűjteménye. Csupa olyan könyv, amely világsikert aratott és meghódította az olvasókörözés legszélesebb rétegeit. Minden egyes kötet friss, édes, lebilincselő.

30 kötetes batikolt egészvászson díszkötésű sorozat

1. Schnitzler: Hajnali mérkőzés	16. Rosny: Gyönyörű Páris
2. Dahli: Utazás egy házmesteri fiú körüli	17. Bennett: Lord Rancho
3. Dupuy: A sak-játékos	18. Duse: D. Smirnov naplója
4. Mandelstam: Hollywood	19. Erskine: Szé H léna magánélete
5. Szini: Dr. Hono kísérlete	20. Wodehouse: A Psmith az újságíró
6. Fouchardiere: Ha nagyjaink visszatérnek	21. Toudouze: Valikának ébresztője
7. Toudouze: Aki ellopta a Golf-áramot	22. Fouchardiere: Amikor öngyásgá várt
8. Dominik: Atlantis feltámadása	23. Schnitzler: Casanova házassága
9. Galopin: A vörös szandál	24. Wallace: Az elszett millióc
10. Andal: A mok asszonya	25. Drault: Polgármester ur mint turista
11. Frondate: A fejedelmi autó	26. Michaellis: A gyöngygyakok
12. Dominik: Egő piramis	27. Bennett: Fehé és piros
13. Dekobra: Leányiszádkötés	28. Michaellis: Rachel
14. Maughan: A magus	29. Bennett: Mr. Prohaek
15. Hull: A cjk	30. Wallace: London ső ét szemel

Teleszés szerint összeállított 10 kötet ára batik vászonkötésben 1900 lei.
Havi részlet 100 lei
20 kötet ára 2000 lei. — Havi részlet 20 lei.
A teljes 30 kötetes sorozat ára 3000 lei. — Havi részlet 250 lei.
 Vágja ki a szelvényt, huzzza ki pontosan amit nem kíván, úgy küldje be.

T. LEPAGE könyvkereskedés részletesztálya Cluj-Kolozsvár.
 Megrendelem a Szine-Java sorozatot teljes 30 kötetben 3000 lejért Hasz, alatt felsorolt kütetét 2000 lejért. T. z. kötetét 1000 lejért.
 A szállításkor tessék 500 lej, 400 lej, 200 lej utánvételezni, míg a hát a kötet minden elsőjén tessék 100, 200, 250 lejes részletekben fizetem, határidővesztéség terhevel, tulajdonjoguk fenntartásával.
 A kívánt kötetek száma: _____
 Kelt: _____ hó _____ n. Aláírás: _____
 Pontos _____

Szerezzen örömet gyermekének!

Regélje meg a legterjedtebb zsidó ifjúsági folyóiratot, a

Remény-t

megjelenik egyszer havonta.

Tartalmaz mesét, regényt, szindarabot, verset. Cserkész és rejtvényrovatot.

Előfizetési ára:

egy évre 240 lej
 egy félévre 130 lej.

Előjegyzések csakis az Uj Kelet könyvosztálya utján eszközölhetők. **Kérjon mutványszámot 10 lej értékű levélbélyeg ellenében.**

Love

Bizonyá beszélgetés...
 san, félig...
 hogy irjam...
 lyekben le...
 a kiadván...
 On tudja...
 komoly é...
 maradtak...
 tel sem a...
 abba a gy...
 sedésém...
 letremélt...
 zék. Mint...
 lom törté...
 szereztem...
 zódéses e...
 kincsem...
 kiért és s...
 Emiélkez...
 teljes suly...
 amit mind...
 Találtam...
 tehetséget...
 vét, munk...
 juk a köz...
 azt, akik...
 együtt: az...
 sít magáb...
 Bregek er...
 Akinek...
 ból kezébe...
 telessége...
 zatot, hog...
 rassa. Önt...
 pénzt. Ne...
 én nem sa...
 Amire Ön...
 most mag...
 arccal áll...
 a vásári...
 tem, hogy...
 kedő kö...
 György ne...
 Hogyan...
 wévvél? ...
 Két eszt...
 metát hoz...
 lézítat —...
 eset. Fela...
 Gépírasos...
 Ez volt...
 logban. B...
 nem heve...
 lomom a k...
 tam az ó...
 met látva...
 kapkodták...
 iyeket. B...
 rom nap...
 tekintélye...
 tatott leve...
 zének: H...
 gyógyó sz...
 irásokat? ...
 Japán, Ar...
 milliárdos...
 merre jár...
 íy kísért...
 És jött...
 nem látta...
 már nem...
 zinek, a...
 igen...
 tértem át...
 Levélre...
 regény u...
 azóta sz...
 tünk —...
 viden el...
 György...
 Vágújha...
 dalontaná...
 zetből jut...
 mérnöki...
 festeni ke...

Levél a kiadóhoz

Bizonyára emlékszik még azokra a bezárkózásainkra, amikor félig tréfásan, félig komolyan rá akart venni, hogy írjam alá azokat a cikkeket, amelyekben lektori kötelességemhez híven a kiadványait kitünőségét ecseteltem.

Őn tudja a legjobban, hogy tréfiás és komoly érvei egyaránt hatástalanok maradtak. A legtisztább lelkiismerettel sem akartam embertársaim előtt ábrába a gyamiba kevéredni, hogy lelkesedésemet az Ön — egyébként tiszteltreméltó — üzleti érdekei szabályozzák. Mint kritikus és a modernirodalom történetírója, egyéb vagyont nem szerettem, csak a becsületet, megőződésem ember hirtét. Ezt az egyetlen kincsemet nem tehettem kockára senkiért és semmiért.

Emihez képestem kell Önt erre, hogy teljes sulya szerint értékelhesse azt, amit mindandó vagyok.

Találtam egy fiatal író, egy abszolút tehetséget, aki megérdemli, hogy nevéét, munkásságát egyszerre beledobjuk a közönség tudatába. Megtaláltam azt, akit esztendőnk óta keressünk együtt: azt az új, friss embert, aki egyéni magában a fiatalok és megérkezett frisek erényeit.

Akinek ez az érték a sors akaratából kézbe került, annak csak egy kötelessége leéni: meghozni minden áldozatot, hogy a világ szeme előtt ragyoghasson. Öntek pénze van: ne sajnálja pénzét. Nekem kritikus hitelem van: én nem sajnálom a kritikus hitelemet. Amire Ön eddig nem tudott rávenni, azt most magam ajánlom fel: fődétlen árcéllal állok a közönség elé s ha kell a vásári kikiáltó dobját is megpergelem, hogy rátefejem a fáradt és kételkedő közönség figyelmét Szántó György nevére.

Hogyan ismerkedtem meg ezzel a névvel?

Két esztendeje, nyáron, nagy paksa-utját hoz a posta Kisbaconba. Regény kézirat — no ez tulságosan is gyakori eset. Feladó: Szántó György, Arad. Gépírási körlevél, sőt még az aláírás is. Ez volt az egyetlen furcsaság a dobozban. Baconban ráérek olvasni, ott sem hevernek hónapszámra az asztalomon a kéziratok. Két nap alatt felfaltam az óriási kéziratot. Lelekedésemet látva, a familia tagjai egymásután kapkodták ki kezemből az elolvasott leveket. Baconban nagy a familia. Három nap alatt Szántó György egész tekintélyes táborra tett szert. Elragadtatott levelet írtam az ismeretlen szerzőnek: Honnan veszi Ön ezeket a ragyogó színeket, ezeket az eleven leírásokat? Páris, London, Oroszország, Japán, Amerika, metropolis és tenger, milliárdos palotája és büntanyák — hol, merre járt Ön, hogyan láthatta mindezt ilyen kísérties pontossággal?

És jött a válasz: uram én mindebből nem láttam semmit s ebben az életben már nem is láthatok semmit soha. A színek, a színorgiák tetszenek Önnek? Igen... festő voltam és csak akkor tértem át az írásra, amikor...

Levélre levél következett, az első regény után a második, a harmadik, azóta személyesen is megismerkedtünk — és most már, ha érdeklő, röviden elmondhatom Önnek Szántó György történetét. Vágujhelyen született, lelkes irodalomtanár fia. Nagykulturájú környezetből jutott a pesti Műegyetemre. A mérnöki pályáról hamarosan lemondott festeni kezdett, a legmodernebb irány-

zatokkal kísérletezett. Aztán jött a háboru, Gorlicénél Szántó György homloksebet kapott, ez megfosztotta jobb szeme látóképességétől. Hazakerült a harctérről és... még komolyabban folytatta festői tanulmányait. Beiratkozott a bécsi festőművészeti akadémiára. A háboru után román operává lett kolozsvári magyar színház meghívta díszlettervezőnek. Aztán... 1921-ben elvesztette a másik szemé- világát is.

Én még ma sem tudom nyugodtan leírni ezt a szörnyű művésztragédiát, de Szántó fölfényes nyugalommal beszél róla.

Irogatott már festő korában is tanulmányt, költeményt, naplót. Most, amikor ő maga mondja el: az életakarát ösztönszerű energiájával igyekezett víziónerus meglátásait egy más képi- síkba, a szó síkjába átcsoportosítani. Három nap alatt megtanult gépen írni.

Maga írja műveit, diktálni nem tud, zavarja a saját hangja. Addig nem ül le írni, amíg mondandójával meg nem birkózott formai szempontból — többet aztán nem javít rajta.

Azokban az írás technikai része aránylag kicsiség. De Szántó György témái mindig nagy koncepciók, amikhez rengeteg történelmi, irodalmi, földrajzi, politikai, szociális és Isten tudja, még miféle ismeretekre van szükség. Honnan veszi ezeket ez a nyolc esztendeje teljesen vak ember?

Hogy ezt megérthesse, be kell Öntek mutatnom Szántó Györgyét is. Ezt a bájos, törekény, művelt és okos fiatalasszonyt, aki a szó szoros értelmében «szemeténye» az írónak. Pillanatra nem távozik mellőle. Felolvas neki mindent, amire szüksége van, napilapot, szépirodalmi könyvet, tudományos munkát. Sok épszemű ember ír-

gyelné Szántó György tájékozottságát — hogy ne mondjam: tisztánlátását.

Ma tökéletes lelki harmóniában írja regényeit Szántó György. Azóta tanultam meg látni, amióta nem látok — mondja magáról. Az írás kifejezésformáját sokkal gazdagabbnak és kielégítőbbnek tartja a piktura eszközeinél. Igaza lehet, mert írásaiába — úgy érzem — átmentette a festő legnagyobb értékét, a színek lángolását, a formák súlyos lendületét — és mesemondó ember — és korrajzoló ereje csak az írás művészetében szárnyalhat szabadon.

Egyelőre nem mondok többet. Ha majd sorban elolvasta Szántó György kéziartait és elhatározta, hogy melyikkel mutatja be őt a közönségnek — rendelkezésére állok szeretettel, meggyőződéssel, a felfedező boldog büszkeségével.

Benedek Marcell.

Milyen politikai jogokat követelnek a romániai nők

A feministák memoranduma Maniu miniszterelnökhöz

(Bucuresti-Bukarest, február 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentette már az Uj Kelet, hogy a román feminista nők küldöttfélig felkeresték Maniu Gyula miniszterelnököt, akinek ányujították a román nők követeléseit tartalmazó memorandumot. Az érdekes memorandum a következőkben tárja fel a román nők követeléseit:

Amikor az ország akaratára kormányra hívta a Maniu-kormányt, hogy a felhajtott problémák sikeres megoldást nyerjenek, a román nők is a kormány színe elé járulnak, hogy az állam életében a maguk jogait és kötelességeiket követeljük. A nők részt kérnek maguk számára a munkából, az áldozatokból, de a közös munka felelősségéből is. Követeljük jogaink érvényesítését az ország kormányzásában, ahol a férfiak mellett mint egyenlő küzdőtársak, akarunk dolgozni. Ehez jogot ad nekünk az, hogy a társadalmi termelésben, a mezőgazdasági, gyári s egyesületi munkában, valamint a szabad intellektuális pályákon is együtt haladunk velük, egyenlő elbánásban részesülünk az államhatalom részéről, éppen úgy fizetünk adót, mint ők, de mindenek előtt: együtt örülünk és együtt szenvedünk velük az állam jó és rossz napjaiban.

Szavazati jogot!

Szavazati jogot kérünk a nők részére és teljes részvételt a törvényhozás munkájában, nemcsak az otthonon kívül álló nők számára, hanem azoknak is, akik a háztartás nehéz és felelősség teljes munkáját végzik. Lesznek olyanok, akik a munkamegosztás elvének alapján a férfi helyét a politikában, az asszonyét pedig a tüzhely mellett képviselik el. Ezeknek azt a feleletet adjuk,

hogy az élet erősebb, mint minden elv, hiszen az asszonyt is beleditette a közélet minden ágába. És azt is felehetjük, hogy a gazdaszszonyok számára mindennél inkább követeljük a politikai jogok megadását. A gazdaszszony foglalkozása nem olyan mesterség, amely a munkamegosztás kérdésében vita tárgyát képezhetné, hanem igen komoly polgári kötelesség: a közös javak felülvizsgálata és rendbentartásának az állam életére nagyjelentőségű munkája.

Az otthon méltósága érdekében

Eppen a megosztás elve az, amely az idők fejlődésével a nőket az élet minden ágába bevonta és amely kényszerítő erővel parancsol rá a törvényhozás házaira, hogy fejlődési processusukban helyt adjanak az összes munkakategóriák képviselőinek. És hogyan lehetséges az, hogy akkor a gazdaszszonyok hatalmas tömege, akiknek védelmezendő érdekeik és jogaik vannak képviselő nélkül maradjanak a parlamentben?!

Azon a napon, amikor a nők bevonulnak a parlamentbe, nálunk is megalakul az a feminista párt, mely ledöntve a pártérdekek barrikádjait, az összes világnézeti alakulatokat képviselni fogja, azzal az egy céllal, hogy az otthon méltóságát megvédje, a gyermekek védelmét fokozza és az ország szociális és morális nivóját emelje.

Nem akarunk új utat nyitni. Hiszen ne mi vagyunk az elsők, akik a nők egyenjogúsításáért emeljük fel szavainkat, Hárminec állama van a világnak, amely minden polgárának, nemre való tekintet nélkül, megadta az összes politikai jogokat, törvényre avatta azzel

az elvet, hogy csak a képességek határolják el egymástól az embereket. Anglia, Németország, Ausztria, Dánia, Finnország, Lettország, Oroszország, Svédország, Norvégia, Lengyelország, Csehszlovákia, Hollandia és egyes amerikai, ázsiai és ausztráliai államok régen elismerték már az asszonyoknak ama jogát, hogy a közéleti problémákkal foglalkozzék együttihaladva a férfiakkal, úgy a munkát, mint a felelősséget illetőleg.

A nő, mint regeneráló tényező

Ezután felsorolja a memorandum, hogy a román asszonyok mennyivel járultak hozzá az állam felépítéséhez és Nagyrománia megszületéséhez.

Majd rátér a készülő adminisztrációs törvényjavaslat reformjaira és hang sulyozza, hogy különösen a városok és községek életére milyen fontossággal bír a nők szerepe, legfőképp a falvakban, ahol a paraszlasszony tudja csak igazán, milyen tanács megválasztása lesz a nép hasznára.

A memorandum végül hangsulyozza hogy a román állam életében a nő regeneráló tényező lesz, melynek nagy szerepe lesz a korrupció és az erkölességtelenség elfojtásában.

Zsidó kulturális munkánál
jó fellépésű intelligens férfiak, hölgyek szép jövőre tehetnek szert.
Megkeresések
„Azonnali munkakezdet“
jeligére a kiadóhivatalba küldendők.

Fütsön
Fischer
éle
ával
Telefon 1300
Repülőhidon tul.

Menza-bál

Évek óta, mint egy mementó öltik Erdély minden zsidójának szemébe az Uj Kelet egyik állandó rovat címe: A kolozsvári zsidó Menza. Minden reggel kis és nagy számok sorakoznak egymás mellé az Uj Kelet hasábjain, közlik azoknak a névsorát, akik adományaikkal hozzájárultak a kolozsvári zsidó Menza fenntartásához. Most a Menza-akció újabb nagy lehetőségekkel bővült: Erdélyszerte megmozdult a zsidóság, a zsidó nők és az egyesületek estélyeket, bálakat rendeznek a menza felszámolására és lassan-lassan az Uj Kelet akciója közérdekű problémává avatta a kolozsvári zsidó menza kérdését és egyenlő rangba állította a ama intézmények mellé, amelyek nem maradhatnak fenn a nagy zsidó közösség támogatása nélkül.

A kolozsvári egyetem zsidó halgatói most nagyszabású bál tervével lépnek elő, hogy Menzájuk javára olyan alapot létesíthessenek, mely a menza fejlődésének biztos bázisát jelentheti. A kolozsvári zsidó egyetemi halgatók bált akarnak rendezni, melynek jövedelme a megépítendő kolozsvári zsidó diákhon első téglaköve lesz. Nagyleletőségű tény az erdélyi zsidó diákság életében, hogy hosszú esztendőök odisszéja után, végre saját elkerülhetetlenül szükséges intézményeinek helyreállításán, vitális érdekeiknek érelyes és méltóságos megvédésén gondolkozhatnak és energiáikat a meddő és hiábavaló küldöttségijárások és védőakciók helyett a komoly, konstruktív munka jegyében gyümölcsöztesse.

Kolozsvár zsidóságának szívvel-lelkkel az erdélyi zsidó diákok mellé kell sorakoznia, a menza-bálnak társadalmi jelentőségű eseménynek kell lennie, hogy a zsidó diákok megvalósításához az első lépés a teljes siker jegyében történhessen. A zsidóság körében máris a legnagyobb érdeklődés nyilvánul meg a bál iránt és a rendező első felhívására a kolozsvári zsidó uriaszonyok azonnal jelentkeztek a menza-bál előkészítésére. Dr. Lusztig Jenőné, dr. Fischer Józsefné, dr. Sebestyén Józsefné, dr. Jakobi Emilné, Ragányi Józsefné, Somogyi Miksáné, a menza barátai közül Katz Dénes, Lőb Jenő és Lőb Béla, raituk kívül az egész Nőegylet, élén özvegy Neuberger Zsigmondnéval, a kolozsvári zsidó jótékonycélok igazi patrónusával s a Haggibbor sportegyesület, mely vezetőségi ülésén a legteljesebb segítséget ígerte az egyetemi halgatóknak, Tehát Kolozsvár zsidóságának minden rétege kiveszi részét abból a munkából, amely a zsidó diákok jövőjét lesz hivatva Erdélyben biztosítani.

Nem hiányozhatik egy zsidó sem abból a sorból, mely mint egy végtelen kigyó halad a céluk felé törekvő zsidó diákok nyomában.

Figyelmeztetés állampolgársági ügyben. A kolozsvári Curtea de Apel mellett működő állampolgársági fellebbezési bizottság újabb a következők ügyében határozott: Nathan Felter Sebes, Mechel Michalavits, Ignatie Jakabovits, Sofia Klein, Leni Klein, Edi Klein, Moise Lörincz, Gh. Jacob, Lenca Rosenfeld, Eugen Grünberger, vād. Jaiob Brezler, Fr. Weinberger, Gerson Kohn Cluj, Iosif Heger Borjojosemi. Az érdekelteknek képviselőik útján vagy személyesen meg kell győződniek azonnal a határozat kedvező vagy kedvezőtlen voltáról.

Owen Joung lett a párisi jóvátételi szakértői konferencia elnöke

Páris, február 11. A jóvátételi szakértőbizottság tagjai, hogy kormányaktól való függetlenségüket dokumentálják, nem lépnek hivatalos érintkezésbe a francia kormánnyal. Ugyanezért elmarad a francia kormány részéről a szakértők hivatalos fogadtatása is. Owen Joungnak felajánlották a konferencia elnökségét, amit az amerikai szakértőbizottság vezetője el is fogadott.

Ma alakítják meg a két albizottságot és már a délután folyamán a szakértők megkezdik a rájuk váró jóvátételi problémával való foglalkozást.

Erdélyi turnéra jön Lydia Potozkája, a világhírű Reinhardt-színésznő jiddis társulatával

(Cluj-Kolozsvár, február 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A közeli hetekben érdekes művész-vendégek lesznek Kolozsvárnak és Erdély többi városainak. A világhírű Lydia Potozkája, Reinhardt szintársulatának évek óta egyik erőssége, saját szintársulatot szervezett, amelyet teljesen reinhardti elvek szerint vezet. Négy év óta a diva a jiddis-művészetet kultiválja szokatlanul nagy artisztikus és közönség-siker mellett. E siker titka főleg abban rejlik, hogy Lydia Potozkája társulatának minden tagja — éppoly min a vilnainké — izzig-vérig szinpadai művész. Potozkája egészen kiváltságos szinpadai tehetség, akit párisi szereplésekor a francia lapok Duse Eleonorához hasonlítottak, elsősorú, szinte zseniális rendező. Kimagasló általános és művészi

kultúra fölött rendelkezik: gyönyörűen énekel és tipikus szöke szépsége, akinek orosz-tárgyu filmekben is világsikerei voltak. Reinhardt-nál állandóan Moissi partnere volt. A német lapok annak idején nem győzték kiemelni játékának frissességét, drámái erejét, elragadóan természetesen humorát és szépségét. Tolsztoj „Elő halottjában” Lizát játszotta és ebből az alkalomból a kritika mint legnagyobb német tragikát ünnepelte, a „Klaudia Nikolajevna áldozata” című filmben pedig Amerikában ért el hatalmas sikereket. Lydia Potozkája társulatával e hónap huszadika körül érkezik Kolozsvárra, ahol a Magyar Színházban fog bemutalkozni.

Vasárnap tartja tisztújító közgyűlését a Zs. N. Sz. kolozsvári helyicsoportja

Cluj-Kolozsvár, február 11. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári helyicsoportjának vezetősége f. hó 17-én, délelőtt fél 11-re tisztújító közgyűlésre hívta egybe tagjait. A csoport működését eddig meglehetősen gátolta az a körülmény, hogy a helyi cionista társadalomnak, mely országos viszonylatban is vezető helyet kellene elfoglaljon, majdnem minden kimagasló tagja a különböző intézmények és pártok országos vezetőségében foglal helyet s így a helyicsoport lokális működésére nem fordíthattak megfelelő gondot. A helyicsoport kebelében erős áramlat indult meg ezen visszás állapot megszüntetése érdekében. Uj küldetést óhajtanak a helyicsoport életébe vinni, hogy

az a kolozsvári cionista társadalom szilárdan és értékenek megfelelő méltó helyet foglalja el az ország cionista közéletében. Az ujonnan megválasztandó vezetőség feladatává fogják tenni egy ilyenirányú részletes munkaprogram elkészítését és megvalósítását. A közgyűlésen való részvételre felkérte a vezetőség dr. Fischer Tivadar és dr. Fischer József képviselőket az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnökeit, valamint dr. Marton Ernőt az Uj Kelet főszerkesztőjét, kik a közgyűlésen a cionizmus aktuális helyzetéről és problémáiról fognak felvilágosítást nyújtani és a helyicsoport munkájának irányát megjelölni.

Bezzeljük őszintén a vevővel: az a modern kereskedő jelszava!!

Ugy akarom a csendes februári napokat élénknek tenni, hogy le szállítottam az árakat nagyon olcsóra és ezáltal nemcsak megélelitem az üzletemet, hanem lehetővé teszem mindenki részére, hogy kevés pénzért sok és jó árut kapjon nálam.

Mutatóba közlök egy néhány beszédes árat:

Gyapju mellény urak és hölgyek részére	Lei 373.—
Gyapju pullover urak és hölgyek részére	377.—
Hibátlan selyem harisnya hölgyek részére	63.—
Cérna-flor harisnya hölgyek részére	57.—
Ia. angolnából harisnya urak és hölgyeknek	33.—
Reform nadrág hölgyek részére, hibátlan áru	67.—
Selymes uj mintájú zokni urak részére	33.—

Ilyenek és még ennél is olcsóbbak az áram!
Nézze meg a lobogós üzlet hirdatait!

Sz. P. o. s. Cal. Reg. Ferdinánd-ut. 8 szám.

SPORT

A Haggibbor országos vívóversenye

(Cluj-Kolozsvár, február 11. Az Uj Kelet tud.) Az a sport minden ágára kiterjedő lelkiismeretes és komoly munka, amely a Haggibbor téli programját jellemezte, ma egy újabb jelentős eredménnyel kecsegtet. A Haggibbor összes szakosztályai közül talán a vívólatára emelkedett és Románia legjobb gárda az, amely hivatásának magas vívó-csoportjává nőtte ki magát. A vívószakosztály március 2-án és 3-án országos tör- és kardvívó-versenyt rendez, amelyen ismét alkalma lesz munkájának eredményeit bemutatni. A verseny programja a következő:

1. A verseny tör- és kard egyenlő vívóversenye, amelyen résztvehetnek mindazon amatőr vívók, akik az F. S. S. R.-hez tartozó valamely sportegyesület tagjai.

2. A verseny időpontja március 2. és 3-ika. Március 2-án délután 4 óráig kezdettel a kard- és törvívóversenyek eldöntői kerülnek lebonyolításra. 3-án vasárnap délután 4 órai kezdettel a döntőverseny veszi kezdetét. A verseny színhelye a cluji román. kat. főgimnázium tornaterme. (Str. Cogalniceanu, v. Parkas-u.).

3. Fentírt időpontban a versenyzők kötelesek a verseny színhelyén megjelenni jelen esetben a versenytől visszalépettnék tekintetnek.

4. Megfelelő számú nevezés esetén a versenyzők 5-8-as csoportokban eldöntőmérkőzéseket fognak vívni. Az egyes csoportokból ah árom első helyezett jut a középdöntőbe, illetve a középdöntőből a döntőbe.

5. Az egyes assautok 5 érvényes tusa mennek és 5 tagu jury előtt fognak lefolyni. A jury tagjait a rendezőegylet kéri fel.

6. A döntőbe került versenyzők mindegyike ezüstérmét kap, míg a három első helyezett, ugy a tör- mint a kardversenyben értékes tiszteletdíjat fognak kapni. Egy versenyző azonban csak egy tiszteletdíjat kaphat, habár mindkét fegyvernemben helyezést ér el.

7. A verseny nevezési határideje 1929 évi február hó 25.

8. Nevezési díj személyenként 100 lej. Mindkét fegyvernemben 160 lej.

9. Nevezés és nevezési díj, ugyaszerint minden versenyre vonatkozó érdeklődés a fentírt határidőig a következő címre küldendő:

Zádor Árpád Cluj, Str. Tamarilor 4 „Dibela”-gyár.

Amennyiben valamely sportegyesület nevezés folytatni levélbeli meghívást nem kapott, úgy kérjük ezen közlemény meghívásnak is tekinteni.

Cluj, 1929 február 9.

Haggibbor Sportegylet Vívószakosztálya :Zádor Árpád.

— Véres sztrájkmozgalom Ceylon szigetén. Londonból táviratozzák: Ceylon szigetéről érkező jelentések szerint Colombo városában újabb véres összeütközések voltak a sztrájkoló munkások és a rendőrök között, amelyeknek során mintegy 300-an szenvedtek könnyebb-súlyosabb sérüléseket. Későbbi távirat jelentette a zavargások során öt embert ölték meg és 25 sebesültet vittek kórházba. Ezek között van három rendőr is. A sztrájk napjainkban teljes nyugalommal indult s már-már azt hitték, hogy az utcai zavargások nem fognak megismétlődni. A délelőtti órákban azonban a sztrájkoló munkások ismét összegyűltek az utcákban s az összeütközés csak nehezen volt elkerülhető. A munkásság vezetői maguk is mindent megtesznek, hogy lecsillapítsák a sztrájkolókat.

Csak a vég

A készült ar

(Cluj-Koloz Kelet tudósító) való visszaélé felháborodás kelt gazdasági mozdult a k nemcsak egy kedői tisztességtől, mert legkönyebb

hiszen nem tudnak neki, k tudják prepa az aronja bukaresti bo gyűlést tartó a legerélye alkohollal

amely az eg diskreditálja taláson kívül tisztességes azonban meg hogy metillel találtak sehol

eddig csak konyakokba

A gyűlés egy jelentették be nek alaposan uollal kevert és egy közha propagandát

A tömegmunkások hat tati a metilal használásának vény munkálái áll és a napot

A kormány s kel fogja s törvényintézk — mint már — harm vezik is a kor eanek a törvény legyen.

A horribilis alkohol nagy keres emelékért is érdem

De a rizkó mert a készü gedni a tiszt gyártását és alig lehet a tenni, hiszen a mérgező ito gyártása szab érní valamit maradnak el

HO Calea V Telet

Elsőrangú tisztaság. Arak 150 le

MO Dr. R

Az első ma

Ára 60.

Közgazdaság

Csak a szeszadók megfelelő leszállítása fog véget vetni a metilalkohol-üzelmeknek

A készülő metil-törvény nem nyújt elegendő garanciát arra, hogy a faszesz megszűnik tömegital lenni

(Cluj-Kolozsvár, február 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A metilalkohollal való visszaélések miatt egyre nagyobb a felháborodás a közvélemény és az érdekeltektől gazdasági tényezők körében. Megmondható a kereskedőosztály is, amely nemcsak egzisztenciáját, hanem a kereskedői tisztességét is téti a metilalkoholtól, mert

legkönnyebben a gyümölcsös kereskedő kerülhet börtönbe,

hiszen nem tudhatja, hogy mit szállítanak neki, különösen, hogy ma már úgy tudják preparálni a faszest, hogy még az aromája is a borszeszre hasonlít. A bukaresti borsnyakerekedők a napokban gyűlést tartottak, amelyen

a legerélyesebben tiltakoztak a metilalkohollal hamisított szeszszítók terjesztése ellen,

amely az egész szeszszitaikereskedelmet diskreditálja és az erkölcsi kompromittáláson kívül anyagi károkat is okoz a tisztességes kereskedelemnek. A gyűlés azonban megelégedéssel állapította meg, hogy metilal hamisított bort még nem láttak sehol, mert

eddig csak likőrökben, rumokban és konyakokban találtak metilalkoholt.

A gyűlés egyes felszólalói megütöztetésel felelték be, hogy a sörösök igyekeznek alaposan kihasználni a metilalkohollal kevert italok miatt támadt ellenéges közhangulatot és a bor ellen is propagandát csinálnak.

A tömegmérgezők és az általános tiltakozások hatása alatt a kormány is sietett a metilalkohol előállításának és felhasználásának szabályozásáról szóló törvény munkálatait. A javaslat már készen áll és a napokban kerül a parlament elé. A kormány állítólag drákói büntetésekkel fogja sújtani mindazokat, akik a törvény intézkedéseit áthágják. Csak hogy — mint már előző cikkünkben kifejtettük — bármilyen komoly intenciók vezetnek a kormányt, alig hihető, hogy ezek a törvénynek a várt hatása meg legyen.

A horribilis szeszadók miatt a metilalkohol gyártása és eladása olyan nagy kereseti lehetőségeket nyújt, amelyekért a törvény szigorja ellenére is érdemes lesz rizikót vállalni.

De a rizikó sem lesz túlságosan nagy, mert a készülő törvény is meg fogja engedni a tiszta metilalkohol (metanol) exportát és épen a metanol az, amelyet alig lehet a borszesztől megkülönböztetni, hiszen most is metanollal készítik a mérgező italokat. Ha tehát a metanol exportása szabad lesz, a törvény alig fog érnivaló és a mérgezési esetek sem maradnak el majd.

Arra kellene kötelezni törvényileg is a gyárakat, hogy csak nyers faszest állítsanak elő, amelyet zöld színéről és jellegzetes szagáról meg lehet ismerni. Be kell tiltani továbbá a metilalkoholnak szabadon való eladását, mert

a palackozási kényszer révén nem kerülhetnek forgalomba olyan hatalmas készletek, mint amilyenek most vannak.

A törvény arra fogja kötelezni a faszeszgyárakat, hogy speciális könyveket tartsanak fel, amelyekbe be kell vezetni a gyártott mennyiséget, a vevő nevét és címét, valamint az áru feladásának napját. Ez azonban nem elég, mert ha mindenki kaphat metilt, semmit sem ért el a törvény, amelynek kategórikusan ki kellene mondani, hogy csak metilal dolgozó iparosok kaphatnak faszest és azok is kötelesek legyenek könyvet vezetni a vásárolt mennyiségről, a szesz eredetéről és felhasználásáról.

De már a feketeszsz története azt mutatja, hogy hiába minden szigorú rendelkezés, hiába a kontroll, mert

a legtöbb helyen épen az ellenőrzésre hivatott pénzügyi közegek fedezik a titkos szeszfeldolgozókat, amelyekről lényegesen nagyobb fizetést huznak, mint az államtól.

Csak a legutóbbi felderített élesdi és nagybárdi titkos szeszgyárak esetére utalunk, ahol a nagyváradi pénzügyigazgatóság megállapította, hogy nemcsak a perceptor, hanem az ellenőr is pénzt kapott, amiért szemel hunyt. De hiszen az államnak vannak már ilyen tapasztalatai másutt is, így például a selyemnél, amelyben azóta folyik hallatlan méretű csempészést, amióta az imporzámokat felemelték.

A Garofild-törvény előtt alig gyártottak feketeszest, a metilalkoholt pedig a nagyközönség még hiből is alig ismerte,

mert nem fizetődött ki senkinek sem hamisított italt, vagy feketeszest gyártani. A felfedezéssel járó kockázat nem volt arányban a nyeresékeségi lehetőséggel. Mindezekből végső konklúzióként azt kell megállapítanunk tehát, hogy amint olesőbb lesz a legális szesz adója, azonnal eltűnik a piacról úgy a feketeszsz, mint a metil. A kormány-nak minden másirányú elkötelezettsége ellenére is be kell látnia, hogy a tömeges mérgezők erkölcsi felelőssége reá is hárul és ennek megfelelően mindenre való tekintet nélkül gyökeresen meg kell oldani ezt a kérdést, amely már-már országos veszedelemmé fajult.

Diamant Elemér

Nem szűnik meg a devizaközpont. Több fővárosi lap híradása nyomán az erdélyi sajtóban megjelent az a hír, hogy a lej stabilizációjával a kormány feloszlatta a központi devizaellenőrző hivatalt. A pénzügyminisztérium hivatalos közlése szerint a devizaközpont feloszlata nem aktuális, amíg a lej stabilizálása teljesen biztosítva nincs. Egyelőre a pénzügyminisztérium azt a diszponációt adta, hogy a Devizaközpont minden igénylést aprotáljon. A Devizaközpont fenntartásának szükségességét hivatalosan helyen azzal indokolják, hogy a stabilizáció érdekében a kormány a hivatal révén meg akarja állapítani a reális devizaszükségletet is. A hivatal megszüntetése speciális törvény útján fog történni.

A postacsomagok elvámolási díja. A postavezérigazgatóság átirata alapján a pénzügyminisztérium a következő rendeletet intézte az összes vámhivatalokhoz: A vámhivataloknál történő postacsomag bemutatás és lezárás, valamint a címzetthez való kézbesítés címén a vámhivatalok 50 szantimot fognak felszámítani a hivatalosan megállapított beváltási arány alapján. A deklarációk kitöltése címén, ha azok csak egyetlen áruajtára szólnak, 15 lej, ha 1—3 féle áruajtára, 25 lej, háromnál több fajta áru esetén 40 lej fognak fel számítani. A kiértékesítéstől számított három szabad napon belül ki nem váltott csomagok után napi 2 lej fekbért kell fizetni, amelynek maximuma 5 arany franknak megfelelő lejérték lehet. Bármilyen kontestációért minden egyes műveletnél külön 25 lej fognak felszámítani, akárcsak az imporzággal exportált csomagoknál is.

Szerdán állapítják meg a cukorárakat. Bukarestből jelentik: Tegnap délelőtt tartotta meg ülését az 1929. évi cukorkampány szabályozására kiküldött bizottság Ceza Popescu ipariügyi vezérigazgató elnöklésével. Az ülés, amelyen egy a repatermelők, mint a cukorgyárak képviselői résztvettek, albizottságot küldött ki, amely a cukorközpontnál ki fog szállani, hogy megállapítsa minden egyes cukorgyár termelési költségét és a cukor eladási árát. Ezeknek az adatoknak alapján fogja a cukor jövő évi árát megállapítani a bizottság, amely szerdán délelőtt tartja meg döntő ülését.

Hirdetés.

Dr. Pordea János közjegyző közbejövetele mellett Clujon Str. Regina Maria 14 szám alatti textülietben az iparhatóság 3826—928 sz. engedélynek keretein belül el fognak adni különböző férfi és női szövetek, vásznak, szőnyegek, selymek, asztalneműek, barchet, paplan, és különböző mosóárak 1.200.000 lei értékben, tételenként, becsértéken alul is, folyó hó 12-én d. u. 3 órai kezdettel (és a következő apokon.)

A legszebb legolcsóbb legegánsabb

nyomatványokat

megrendeljen a
Cartea Românească
nyomdai műintézetnél — Cluj
Calea Dorobantilor No 14—16.

Kérjen árajánlatot!

Színház - Művésze

A Magyar Színház műsora:

Kedd: Fráter Lóránd nóta-estje. (Bérlétszünetben. Mérsékeltén emelt helyárral. Jótékonycélu előadás. Ssz: 261.)

Szerda: Román előadás. (Ssz: 262.)
Csütörtök: Román előadás. (Ssz: 263.)

Péntek: Mers-e Mary? (Operette-revü-repriz. Uj betanulással és új szereposztással. Kondor Ibolyával, Kun Magdával, Tompa Bélával, Ihász Aladárral. Napi bérlé 26 szám. C. Ssz: 264.)

Szombat délután fél 4-kor: Vén bakancsos és fia a huszár. (Ifjúsági előadás igen olesó helyárral. Szentgyörgyi István főllépésével. Bevezető előadást tart: dr. Rácz József. Ssz: 265.)

Szombat este fél 9-kor: Lalkmé. (Operette-előadás. Rózsa Anna, Chicideanu, Pfeiffer Alfréd, Mihályfy Irén vendégjátékával. Première bérlé 28 sz. Ssz: 266.)

Vasárnap délután fél 3-kor: Tisztelem a régi szeretőmet. (Operette-revü-ujdonosság. Mérsékelt helyárral. Kondor Ibolyával, Tompa Bélával, Ihász Aladárral. Ssz: 267.)

Vasárnap délután fél 6-kor: Az utolsó Verebélyi lány. (Rendes helyárral. Ssz: 268.)

Vasárnap este háromnegyed 9-kor: A sárga csikó. (Unnepi előadás Szentgyörgyi István születésének 88-ik évfordulóján, a pusztabíró szerepében Szentgyörgyi Istvánnal. Napi bérlé 27 sz. A. Ssz: 269.)

Hétfő: A nótás kapitány. (Uj szereposztással. Napi bérlé 27 sz. B. Ssz: 270.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Kedden 3-kor, 5-kor és 7-kor Liliom.

Szerdán 3-kor, 5-kor és 7-kor: Liliom.

Csütörtökön 3-kor, 5-kor és 7-kor: Liliom.

Pénteken 3-kor, 5-kor és 7-kor: Liliom.

Vasárnap délelőtt 11-kor nagyszabásu mozi-matné 15 és 10 lejes helyárral. Műsor: 1. Toto nőül. 2. Toto halászik. 3. Egy borzalmas éjszaka. 4. Rugby mérkőzés.

A Nemzeti Színház és a Román Opera héli műsora:

Kedd: Hét eladó lány. (A Gyurkovits lányok román átültetésben. I. Vanciu fordítása.)

Szerda, Műsorváltás: folytán: Trubadur John Sullivan vendégjátékával.

Csütörtök: Gyermekelelőadás.

Szombat: Hét eladó lány.

Vasárnap délután: Hallers ügyész.

A színházi iroda közleményei:

Ma Fráter Lóránd nótaestje. Ma este zsuoit nézőtér fogja köszönteni szimpadra lépésekor Fráter Lórándot, a nagy nótaköltőt, aki amerikai turnéja után egyenesen Kolozsvárra jött, hogy eldalolja saját szerzeményű dalait egész estét betöltő műsor keretében. A kolozsvári Fráter estét bérlétszünetben, jótékonycélna nagyon mérsékeltén felemelt helyárral tartják meg.

A Liliom című film óriási sikere. Tegnap mutatta be a magyar színház a Liliom című amerikai film-remekét olyan hatalmas sikerrel, hogy az esti 7 óras előadásra aig lehetett jegyet kapni. Ami művészetet a Liliomban a három főszereplő: John Gilbert, René Adorée és Lionel Barrymore produkálnak, az szinte páratlan. A Liliom holnap, holnapután és pénteken (utójjára) látható a magyar színházban minden nap 3, 5, és 7 órakor. Helyárrak: 30, 20 és 10 lej.

Hirdessen az Uj Keletben

HOTEL IMPERIAL PALACE

Igazgató: TASCU CIOMU.

Calea Victoriei No. 47. Bukarest Szemben a királyi palotával. Telefon 312/82. Telefon 312/83.
Elegáns szálloda, teljesen átalakítva. 110 világos, elegáns burtozott szoba. Példás tisztaság. Központi fűtés, fürdőszobák, lift. Melegvíz az összes emeletéken. A legtöbb kényelmi újításokkal. Minden nyelven beszélnek.

MOST JELENT MEG

Dr. KOHN HILBEL: A palesztinai kolonizáció

Az első magyar nyelvű könyv, amely rendszeresen összefoglalva ismerteti:

A palesztinai kolonizáció ötvenéves történetét;
a palesztinai kolonizáció módszereit, tárgyi és személyi tényezőit;
a kolonizáció közgazdasági és pénzügyi problémáit.

Ára 60. lej. — Megrendelhető: Az Uj Kelet könyvosztályában.

Hotel „Terülj asztalkám“

Írta: CATHERINA GODWIN,

Ah — szép dolog a dícsőség, de nem mindig kényelmes. Sin ur nagyon szeretne volna ledobni álszakálát, melege volt, csak hogy — nem volt szabad elárulnia magát. A fiúke előtt fel-alá sétált az az alak, aki az imént a tőzsdéket kapta; Mr. Sinnek az volt a benyomása, hogy titokban figyeli őt. Majdnem megbánta, hogy nem különvontan utazott, de ma már annyira volt a dolog, hogy seholsem tűnhetett fel anélkül, hogy a hatóságok szabású fogadtatást ne rendeztek volna néptömeggel, porfelhőkkel és kimerülésig való innepléssel egybekötve.

Csak a Terülj Asztalkámban volt biztonságban, lenn a pincésorban, saját rendőrségének oltalma alatt és még itt sem volt védve a kérelmezők és kíváncsiak elől, akik a legkomplikáltabb kerülőutakon lopóztak a közelébe.

Mr. Sin már régóta kizárólag az A. körzet vendégei és az I. körzet külföldi előfizetői számára dolgozott, hiszen ma már nincs távolság, a Terülj Asztalkám antennái ott meredeztek szerte az egész világon és a vállalat bármilyen távolságra kielégíti az óhajokat.

Olyan kicsi a világ... Mr. Sin fáradtan keltegette a kezét, ideges kezét, amely akkor is remegett, ha nyugodt volt. Annak az időnek emléke merült fel benne, amikor kis tüzetek miatt kellett a lábát véresre koptatnia, Polencz ur jutott eszébe manzsettagombjaival s bennük a kék zafirokkal — Berta kisasszony könnyel teli kék szemére gondolt... Maga előtt látta a kék házikót és hirtelen megfájdult a szíve — még egyszer sem irt haza — sosem talált rá időt, — Vajjon sejtette-e a derék, hü Berta a dara, rizs és malátacukrok mérészkélése közben, hogy a világhírű Sin ur azonos az ő Johnjával, aki méként saját apja tengerentúli utra kelt és többé nem került elő? ... Talán Berta is elhagyta néha régimódi kunyhóját, hogy elmenjen a modern moziba és látta ott John, óriási képével, amelyet Mr. Top szünet nélkül szuggerált bele a tömegbe.

A tömeg megrabolta erejétől és saját vonásaitól... Szíve kalapált, lélegzete akadózott! — Nehézkesen hátra-dőlt, gyulladt szeme alatt mély karikák húzódtak, orcája petyhüden lógott le gallérjára, fájós lábát elnyújtá maga előtt — mint egykoron,

... Felrezzent! A kalauz udvariasan megkocogtatta a vállát: — Nem itt akart kiszállani uraságod?

No, most már el is hagyták az állomást — mindegy! Sin ur csak este került le a vonatról.

Hova jutott? Úgyet sem vetett az álomlás nevére, magához intett egy kis kocsi, melybe vidám lovasok voltak fogva és végre kiszállt egy régimódi fogadó előtt.

Sin ur hét nap s hét éjjel aludt egyfolytában. Mikor felebredt és az éjjelszekrényen maga mellett megpillantotta hosszú ősz szakálát, első pilantásra nem tudta, hogy hol van és ő maga kiesoda. Meenyiféle álarcot hordott a mozgalmas évek során, mennyi igazolványa volt mind idegen névre, ellátva

a T. A. T. rendőrségének pecsétjével! Ez aztán vakmerő gondolat: egy szép reggel úgy ébredni, hogy nem a híres Sin ur többé, hanem közönséges postgár.

Meghitt kis balkonon üldögélt most, de odalenn a T. A. T.-Hírek-et ordították világgá. Sin ur behatóan áttanulmányozta a lapot, megnézte magát a nemzetközi mérnökszövetség lakomáján. Ime hogy nevet az izmos, köpös Mr. Sin! A hajlott hátú férfi, aki a balkonon ült, szintén nevetett — O' Neil ur természetesen megint valaki másnak a nyakára ragasztotta a fejét!

Sin ur ásitott és felsóhajtott: hová meneküljön, hogy ne emlékeztesse minden mindenütt önmagára.

Végigsétált a kisváros uccáskáián — hogy megvátoztak az emberek! Ugy tetszett neki, mintha valamennyien idegenül és szórakozottan a távolba merednének. Mintha mind egy és ugyanannak az álomnak rabja lenne: szerencsét próbálni a Terülj Asztalkámban! A T. A. T.-elleni liga már régen hirdeti hogy azok a lányok, akik addig a keletgyéjükre spóroltak, ma már csak azért rakják félre a pénzt, hogy néhány napot a Terülj Asztalkámban eltolthassanak, ahoman aztán nemcsak pénz, hanem besület nélkül is távoznak. — Rablóbanda! — szidták a T. A. T. részvényeseit, — mintha nem lett volna minden második ember részes ebben a rablásban!

Mr. Sin elgondolkozva forgatta kezében álszakálát, ha elefeleinek formévényeit olvasta, akkor néha úgy érezte, hogy az ő oldalukon van a helye.

Az ördögbe is, mit bámul rá folyton odaátról ez a fickó! Hiszen ezt az alakot látta már valahol! Ha az ember millió és millió arcot lát egy évben, akkor nem jegyezhet meg magának, hogy melyik kihez tartozik.

Csinos kis fogadó ez, ahol reggelizik és lakik, egy ilyen kis hotel épen megfelelne neki, hogy mint magánszemély visszavonuljon belé.

— Kié ez a hotel voltaképpen? — kérdezte meg a pincért fizetés közben. — Ez a hotel, — s a főúr büszkén kihuzta magát, — a Terülj Asztalkám tulajdonosáé a nevezetes Mr. Siné.

Mr. Sin kikocsizott... Ah, milyen szép ültetvények... cukornád nő itt? Mindegy — nyugalom van és csend, távol van a T. A. T. lármajától — milyen kék az ég; ez aztán bozót — egészen elvész benne az ember... talán bizony ez is az övé?

— Hé, kocsis! Ez is azé a híres nevezetes Sin uré, mondja csak.

Az utas, aki kényelmesen szétterpesz kedett az ülésen, újával a távolba mutatott — a kocsis lomhán hátrafordult bólintott egyet és ostorával dühösen rávágott az ut szélén nyíló virágokra. Minden, amerre csak ellát! — morogta.

— Az ilyenek van csak jó dolga! — gunyóldt önmagával a rázódo utas. — Ez nem végződhetik jól! — kiáltotta a kocsis, hirtelen haragra gerjedve és megsuhogtatta az ostorát.

— Hogyhogy nem végződhetik jól? — kérdezte az utas izgatottan.

— Hogyhogy?! — tüzelt a kocsis, — hogyhogy?! — Haragos képpel hát raforodult. — Megvásárolja magának az egész világot, a jóistent játsza, új paracicsomot nyit, amelyben bordélyház is van! — olyat pattintott, hogy gébéje vágatni kezdett.

— Magának biztosan nincs T. A. T. részvénye? — kérde az utas gurysosan.

— Nincs hát! — dörmögte a kocsis és a kerekas alkotmány most úgy rázkódott, hogy a benne ülő kishiján rá nem pottyant a híres Sin ur ültetvényére. — Amíg mi kisemberek odajutunk, addig már le is késtünk! A felesék aranyan fürdenek! Majd még eljön az isten ítélete.

— Forduljon meg! — kiáltotta barátunk. — Hiszen mindjárt beleesem a cukornádban!

A mérges kocsis visszahajtott a városba.

Egyszerre csak az egyik fordulónál valaki felugrott a kocsi, Mr. Sin rémülten meredt rá, azt hitte, hogy becses élete veszélyben forog.

Az idegen azonban fontoskodó képpel leült melléje és így szólt:

— A Terülj Asztalkám nevében! Kihuzta zsebéből arcképes igazolványát és felmutatta a T. A. T. rendőrségének pecsétjét:

— Nyomban indulnunk kell, — mondta határozottan, — a különvonat készen áll.

XXII.

Csak mikor vágatott hazafelé a különvonat, akkor ismerte fel Mr. Sin

halgatag utitársában azt az urat, aki, mintha már idejövet is figyelte volna. Hát persze, ez volt az, aki az étkezőkocsiban a legujabb tőzsdétippekre tülelt és aki a békés kis fogadóban szemben ült vele a másik asztalnál... Ért a dolgához, ugylátszik! Terülj Asztalkámnak válogatott hivatalnokai voltak; az a rendörkopó nyilván saját felelősségére eredt a T. A. T. áruház elnökének nyomába és egy esapásra rávasz módon a T. A. T. egyik tőzsdéügynökének megbízhatóságát is próbára tette. Terülj Asztalkámban azonnal menesztettek mindenkit, akinek szája nem hét lakattal volt elzárva — talán éppen a kérelhetetlen felmondások erősítették meg a T. A. T. elleni liga háterincét.

Az egész némiképpen letartóztatás látszatát keltette. A T. A. T. rendőrségének feltűnően sok hivatalnokát máskált ide-oda a vonat folyosóján. No, mindjárt meglátjuk!

Majd mindjárt meglátod, szegény barátunk, ha éjféltor Newyorkba érkezel! Alighogy Sin ur belépett szobájába, felgyult a narancsszínű jelzőlámpa, a 8. emeleti törvényszéki nagyteremben várják!

No nézd csak! szabályszerű tárgyalást tüztek ki, terhelő tanúkkal. A nagy sikerű intézmény alapítóját saját alapítványában vád alá helyezték, áru-lás-ról beszéltek és a súlyedő hajóról megszökött kapitányt emlegették.

Ördögbe is, hát egyszerre súlyedő hajón voltak?

Milyen borzongás volt mindez ebben a kései órában: a hatalmas fekete terem, a fekete talárai, a magas fekete sívegek s a halálfej a tárgyalóasztalon ezt is művészek tervezték, mint Terülj Asztalkámát a maga egészében.

(Folyt. köv.)

Előkészületben

SZABÓ IMRE

utijegyzetei

AZ UJ BALKÁN

A Balkán népei a béke tizedik évében

A balkáni zsidóság az új világhelyzetben.

Besszarábia, Bukovina, Erdély, Dobruza, Oromásia, Bulgária, Törökország, Jugoszlávia, Görögország.

Előjegyzéseket elfogad az Uj Kelet könyvosztálya